

รายงานการตรวจผลสัมฤทธิ์(outcome)
ตามข้อตกลงการทำงาน(PSA)ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551
ในพื้นที่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รายงานการตรวจผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน (outcome)
ตามข้อตกลงการทำงาน (PSA) ปีงบประมาณ 2551
ในพื้นที่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

คณะทำงานนิเทศและตรวจราชการ
ในพื้นที่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11 และ 12

นายวุฒิชชาติ สิริช่วยชู

นายสมนึก ศรีทองนิม

นายสมปอง นิลพันธ์

นายธวัชชัย สมบูรณ์

ประธานคณะทำงาน

รองประธานคณะทำงาน

คณะทำงาน

คณะทำงานและเลขานุการ

กรมพัฒนาที่ดิน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พฤษภาคม 2552

คำนำ

ในปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินมีนโยบายให้การดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานในระดับพื้นที่ ต้องมีการลงนามในข้อตกลงการทำงาน (PSA : Public Service Agreement) ร่วมกัน รวมทั้งกิจกรรมที่เป็นงานตามนโยบายเฉพาะอีกมากมาย ที่ได้มอบหมายให้ดำเนินการในระหว่างปีงบประมาณนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานถูกต้องตามกฎระเบียบต่างๆ มีผลงานและผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ กรมฯ จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานนิเทศและตรวจราชการของกรมพัฒนาที่ดิน ตามคำสั่งกรมพัฒนาที่ดินที่ 90/2552 ลงวันที่ 23 มกราคม 2552

คณะทำงานนี้เป็นคณะที่ 6 รับผิดชอบในพื้นที่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 มีหน้าที่ นิเทศ ตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามข้อตกลงการทำงาน ให้เป็นไปตามระบบการบริหารงานตรวจราชการของกรมฯ และกรอบแนวทางที่คณะกรรมการบริหารงานตรวจราชการของกรมฯ กำหนด ศึกษาวิเคราะห์ผลการตรวจราชการ ให้ข้อเสนอแนะ จัดทำรายงานและปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการบริหารงานตรวจราชการของกรมพัฒนาที่ดินและกรมฯ มอบหมาย

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	
รายงานตรวจผลสัมฤทธิ์(outcome) ปีงบประมาณ 2551 สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12	
1 สถานีพัฒนาที่ดินสงขลา	1
2 สถานีพัฒนาที่ดินพัทลุง	24
3 สถานีพัฒนาที่ดินตรัง	48
4 สถานีพัฒนาที่ดินสตูล	66
สรุปผลการตรวจราชการด้านผลสัมฤทธิ์กิจกรรมต่างๆ	87

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

เนื่องจากปัจจุบันนี้ ระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีที่ว่าด้วยการพัสดุ ได้มีการแก้ไขปรับปรุงระเบียบใหม่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ดังนั้นจึงสมควรได้มีการชี้แจงทำความเข้าใจให้กับผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่ได้รับทราบ เพื่อให้การปฏิบัติงานในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างถูกต้องตามระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม อีกทั้งในปัจจุบันกรมฯ มีนโยบายให้การดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ ในระดับพื้นที่ ต้องมีการลงนามในข้อตกลงการทำงาน (PSA) ร่วมกัน อีกทั้งยังมีกิจกรรมที่เป็นงานตามนโยบายเฉพาะอีกมากมาย ที่ได้มอบหมายให้หน่วยงานในระดับพื้นที่ดำเนินการในระหว่างปีงบประมาณเป็นระยะๆ ซึ่งการปฏิบัติงานให้ เป็นไปตามภารกิจอย่างถูกต้องตามกฎระเบียบต่างๆ มีผลงานเป็นไปตามเป้าหมาย และมีผลสัมฤทธิ์ของการ ดำเนินงานด้วย จึงเป็นความรับผิดชอบที่มีความ สำคัญอย่างยิ่งของเจ้าหน้าที่ในระดับพื้นที่ซึ่งต้องศึกษาเรียนรู้ ทำความเข้าใจ โดยกรมฯ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานตรวจราชการของกรมพัฒนาที่ดิน คณะทำงานนิเทศและตรวจราชการของกรมพัฒนาที่ดินจำนวน 6 คณะ และคณะทำงานที่แต่ละสำนักงาน พัฒนาที่ดินเขตแต่งตั้งขึ้น ซึ่งเป็นองค์กรที่มีบทบาทช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่สำนักงาน พัฒนาที่ดินเขต สถานีพัฒนาที่ดิน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ และศูนย์ ปฏิบัติการพัฒนาที่ดินโครงการหลวง ได้มีการปฏิบัติงานให้ เป็นไปตามข้อตกลงการทำงาน (PSA) อย่างถูกต้อง ทั้งด้านการลงบันทึกเอกสาร การดำเนินงานกิจกรรมให้ตรงพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับ ระบุไว้ในข้อตกลงการทำงาน (PSA) และให้ได้ผลลัพธ์ในการดำเนินงานเป็นไปตามตัวชี้วัดที่ได้กำหนดไว้

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการปฏิบัติงาน ตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานใน พื้นที่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต สถานีพัฒนาที่ดินให้ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยอย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ มีความสอดคล้องสนับสนุนภายในกรอบของข้อตกลงการทำงาน (PSA)
2. เพื่อให้หน่วยงานในระดับพื้นที่ได้รับทราบระบบการบริหารงานตรวจราชการของกรมฯ ในการสนับสนุนการปฏิบัติงานตามภารกิจได้อย่างถูกต้อง และสอดคล้องตามนโยบายกรมฯ
3. เพื่อใช้เป็นแนวทางการติดตามงาน ประสานงานและสนับสนุนการบริหารงานของกรมฯ ได้อย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 พื้นที่เป้าหมาย

พื้นที่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 ประกอบด้วย สถานีพัฒนาที่ดิน พัทลุง ตรัง สงขลา สตูล นราธิวาส ศพท. ยะลา และปัตตานี

1.4 คณะทำงานตรวจด้านผลสำเร็จ

การตรวจสอบด้านความถูกต้องของเอกสารการจัดซื้อจัดจ้าง และตรวจสอบปริมาณวัสดุ การเกษตรคงเหลือ (Stock) และด้านผลสำเร็จการดำเนินงาน (Output) ทุกกิจกรรมตามข้อตกลงการทำงาน (PSA) และงานตามนโยบาย ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ว่าสำเร็จตามเป้าหมายภายในกำหนดเวลา และตัวชี้วัดที่กำหนดหรือไม่ โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ประธานคณะทำงาน : ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12
2. รองประธานคณะทำงาน : หัวหน้ากลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน
3. คณะทำงาน : หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป
4. คณะทำงาน : หัวหน้ากลุ่มวิเคราะห์ดิน
5. คณะทำงาน : หัวหน้าฝ่ายสำรวจเพื่อทำแผนที่
6. คณะทำงาน : นายสมศักดิ์ สระแก้ว
7. คณะทำงาน : นายเสกสิน ศรีใส
8. คณะทำงาน : นางพิมล อ่อนแก้ว
9. คณะทำงาน : นางจิรภา เชิญอักษร
10. คณะทำงาน : นางสุนี กาญจนันท์
11. เลขานุการและคณะทำงาน : หัวหน้ากลุ่มวิชาการฯ

โดยให้มีหน้าที่ ดังนี้

1. นิเทศ ตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของสถานีพัฒนาที่ดิน ศูนย์ฯ ภายในสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ที่รับผิดชอบตามข้อตกลงการทำงาน (PSA) ให้เป็นไปตามระบบการบริหารงานตรวจราชการของกรมพัฒนาที่ดิน และกรอบแนวทางที่คณะกรรมการบริหารงานตรวจราชการของกรมพัฒนาที่ดินกำหนด
2. ศึกษาวิเคราะห์ผลการตรวจราชการในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สรุปประเด็นปัญหา ให้ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข และจัดทำรายงานตามรูปแบบที่กำหนด เสนอคณะกรรมการบริหารงานตรวจราชการของกรมพัฒนาที่ดินผ่านสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ตามระยะเวลาที่กำหนด
3. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการบริหารงานตรวจราชการของกรมพัฒนาที่ดิน และผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต มอบหมาย

สำหรับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 ได้แต่งตั้งคณะกรรมการฯ และคณะทำงานฯ เป็นคณะดำเนินงานนิเทศ ตรวจสอบ และติดตามผลการปฏิบัติงานในพื้นที่ของสถานีพัฒนาที่ดินในสังกัด ซึ่งตามคำสั่งสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 ที่ 34/2551 ลงวันที่ วันที่ 10 มิถุนายน 2551 และคำสั่งเพิ่มเติมที่ 43/2551 ลงวันที่ วันที่ 3 กรกฎาคม 2551

1.5 กำหนดการติดตามผลสำเร็จ

29-31 กรกฎาคม 2551	สพด.พัทลุง
4-5 สิงหาคม 2551	สพด.ตรัง
6-7 สิงหาคม 2551	สพด.สงขลา
8 สิงหาคม 2551	สพด.สตูล
14-15 สิงหาคม 2551	สพด.นราธิวาส / สพท.
18-19 สิงหาคม 2551	สพด.ยะลา
20 สิงหาคม 2551	สพด.ปัตตานี

1.6 คณะทำงานตรวจด้านผลสัมฤทธิ์

คณะทำงานนิเทศและตรวจราชการในพื้นที่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11 และ 12

นายวุฒิชชาติ สิริช่วยชู	ประธานคณะทำงาน
นายสมนึก ศรีทองนิม	รองประธานคณะทำงาน
นายสมปอง นิลพันธ์	คณะทำงาน
นายรัชชัย สมบูรณ์	คณะทำงานและเลขานุการ

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในระดับพื้นที่ในการดำเนินงานได้อย่างถูกต้องตามกฎระเบียบของทางราชการ
2. เพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในระดับพื้นที่ แล้วนำเสนอกรมฯ เพื่อหาแนวทางแก้ไขในแผนการดำเนินงานในปีต่อไป

รายงานผลการตรวจราชการด้านผลสัมฤทธิ์ (outcome) ปีงบประมาณ 2551
ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

1 สถานีพัฒนาที่ดินสงขลา

1.1 การอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยหญ้าแฝก (หญ้าแฝกเพื่อแจกจ่ายและหญ้าแฝกเพื่อปลูก)

1) นายประเสริฐ ชุมประยูร : บ้านเลขที่ 43/1 หมู่ที่ 4 ตำบลโคกม่วง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัด

สงขลา E 0656872 N 0759126

พื้นที่ที่นำไป : ปลูกหญ้าแฝกรอบบ่อน้ำ

จำนวนหญ้าแฝก : หญ้าแฝก จำนวน 1,200 กล้า ปลูกเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2551

พันธุ์หญ้าแฝก : หญ้าแฝกพันธุ์สงขลา3

วิธีการปลูก : ปลูกถูกต้องตามหลักวิชาการ

ความสมบูรณ์ของหญ้าแฝก : หญ้าแฝกออกงามดี มีตายบ้างเล็กน้อย

การดูแลรักษา : ยังไม่ได้มีการตัดแต่งใบหญ้าแฝกและเจ้าหน้าที่นำมาให้ปลูก

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : -

ผลประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับ : ช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้หญ้าแฝก : พึงพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : เจ้าหน้าที่ควรแนะนำวิธีการปลูกและการดูแลรักษา

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

2) น.ส.จรินทร์ญา หงษ์สวัสดิ์ : บ้านเลขที่ 1/6 หมู่ที่ 6 ตำบลกระเส็น อำเภอกะเส็น จังหวัดสงขลา E 0644401 N 0838692

พื้นที่ที่นำไป : ปลูกหญ้าแฝกตามแนวคันดินกั้นน้ำเดิม

จำนวนหญ้าแฝก : หญ้าแฝก จำนวน 20,000 กล้า ปลูกเดือน มกราคม พ.ศ. 2551

พันธุ์หญ้าแฝก : หญ้าแฝกพันธุ์สงขลา3

วิธีการปลูก : ปลูกถูกต้องตามหลักวิชาการ

ความสมบูรณ์ของหญ้าแฝก : หญ้าแฝกออกงามดี มีตายบ้างเล็กน้อย

การดูแลรักษา : มีการตัดแต่งใบหญ้าแฝก แต่ไม่มีการปลูกซ่อมหญ้าแฝกที่ตาย

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปปลูก ติดตามผลและให้คำแนะนำในการดูแลรักษา

ผลประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับ : ช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้หญ้าแฝก : พึงพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

3) **น.ส.เรวดี ประสานสงดี :** บ้านเลขที่ 107/1 หมู่ที่ 2 ตำบลกระแสดิน อำเภอกะแสดิษฐ์ จังหวัดสงขลา E 0645429 N 0839054

พื้นที่ที่นำไป : ปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่ดินทรอบๆ ที่พักของเทศบาล

จำนวนหญ้าแฝก : หญ้าแฝก จำนวน 20,000 กกล้า ปลูกเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

พันธุ์หญ้าแฝก : หญ้าแฝกพันธุ์สงขลา3

วิธีการปลูก : ปลูกถูกต้องตามหลักวิชาการ

ความสมบูรณ์ของหญ้าแฝก : หญ้าแฝกออกงามดี มีตายบ้างเล็กน้อย

การดูรักษา : มีการตัดใบหญ้าแฝก และปลูกซ่อมแถวหญ้าแฝกที่ตาย

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปปลูก ติดตามผลและให้คำแนะนำในการดูแลรักษา

ผลประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับ : ช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้หญ้าแฝก : พึงพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ต้องการหญ้าแฝกเพิ่มเติม

1.2 การใช้พืชปุ๋ยสดในพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจ

1) **นายประสิทธิ์ ทองเสนอ :** บ้านเลขที่ 47 หมู่ที่ 5 ตำบลโคกม่วง อำเภอลงขัน จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ทั้งหมด 4 ไร่ E 0656790 N 0762144

ปลูกพืชหลัก : ปลูกข้าว 2 ไร่ ยางพารา อายุ 3 ปี จำนวน 2 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ชนิดเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดที่ได้รับ : ปอเทือง จำนวน 10 กิโลกรัม ปลายเดือน พฤษภาคม 2551

อัตราการใช้ : 5 กิโลกรัม/ไร่ ใช้ในพื้นที่ปลูก 2 ไร่ ปลูกแล้วมีความงอกประมาณ 50% ไถกลบอายุ 60 วัน มีเปอร์เซ็นต์การงอกต่ำ เนื่องจากมีฝนตกหนักและมีน้ำขัง

การใช้ปุ๋ยปีปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 16-11-14 อัตรา 25 กิโลกรัม/ไร่

หลังใช้พืชปุ๋ยสดแล้ว : ข้าวเจริญเติบโตดี ดินร่วนและชื้นขึ้น

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปปลูก เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามและให้คำปรึกษาการดำเนินงาน **ความคิดเห็นของเกษตรกร :** ฟังพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ฝนตกหนัก **ข้อเสนอแนะ :** ไม่มี

2) นางสมฤทัย อิงสกุล : บ้านเลขที่ 124 หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ทั้งหมด 10 ไร่ E 0663625 N 0766761

ปลูกพืชหลัก : ปลูกยางพารา พันธุ์ RRIM 600 จำนวน 10 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ชนิดเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดที่ได้รับ : ปอเทือง จำนวน 50 กิโลกรัม ปลายเดือน เมษายน 2551

อัตราการใช้ : 5 กิโลกรัม/ไร่ ใช้ในพื้นที่ปลูก 10 ไร่ งบมากกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ ไถกลบอายุ 60 วัน

การใช้ปุ๋ยปีปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยเคมี (แต่จำสูตรไม่ได้)

หลังใช้พืชปุ๋ยสดแล้ว : พืชเจริญเติบโตดีขึ้น แต่ไม่สม่ำเสมอ ดินร่วนและมีสัตว์ในดินมากขึ้น และลดการใช้ปุ๋ยเคมีได้ประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปปลูก

ความคิดเห็นของเกษตรกร : ฟังพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มีปัญหา **ข้อเสนอแนะ :** ต้องการตรวจสอบตัวอย่างดิน

3) **นายประกรณ์ : แก้วสุวรรณ** บ้านเลขที่ 22 หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ทั้งหมด 30 ไร่ E 0663625 N 0766761

ปลูกพืชหลัก : ปลูกยางพารา พันธุ์ RRIM 600 จำนวน 30 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : พื้นที่ขร่งปลูกยางพารา ดินแน่นและความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ชนิดเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดที่ได้รับ : ปอเทือง จำนวน 50 กิโลกรัม ปลายเดือน เมษายน 2551

อัตราการใช้ : 5 กิโลกรัม/ไร่ ใช้ในพื้นที่ 10 ไร่ มีความงอกมากกว่า 70 เปอร์เซ็นต์ โถกลบอายุ 60 วัน

การใช้ปุ๋ยปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 20-8-20 (ใส่ปุ๋ยเคมี 2 ปี/ครั้ง อัตราใส่ไม่แน่นอน) และใช้ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง

หลังใช้พืชปุ๋ยสดแล้ว : ยางพาราเจริญเติบโตดีขึ้น แต่ไม่สม่ำเสมอ ดินร่วนและมีสัตว์ในดินมากขึ้น

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปปลูก

ความคิดเห็นของเกษตรกร : พึงพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : เมล็ดพันธุ์ปอเทืองที่ส่งมาให้ช้า ไม่ตรงกับฤดูกาลที่เกษตรกรต้องการ

ข้อเสนอแนะ : ต้องการให้เจ้าหน้าที่เข้ามาส่งเสริมการใช้พืชปุ๋ยสดอย่างต่อเนื่องและตรงตามฤดูกาล

4) **นายบุญให้ สายสินธ์ :** บ้านเลขที่ 64 หมู่ที่ 7 บ้านนาสิงห์ ตำบลควนโส อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ทั้งหมด 33 ไร่ E 0651616 N 0799059

ปลูกพืชหลัก : ปลูกข้าว 13 ไร่ และยางพารา พันธุ์ RRIM 600 จำนวน 20 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเหนียวแน่นและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ชนิดเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดที่ได้รับ : ปอเทือง จำนวน 1,000 กิโลกรัม (แจกจ่ายใช้กันในกลุ่ม) ปลายเดือน เมษายน 2551

อัตราการใช้ : 8 กิโลกรัม/ไร่ งดมากกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ ไถกลบอายุ 50 วัน

การใช้ปุ๋ยปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 จำนวน 30 กิโลกรัม/ไร่ ร่วมกับน้ำหมักชีวภาพ พร้อมให้น้ำเข้าแปลง

หลังใช้พืชปุ๋ยสดแล้ว : ข้าวเจริญเติบโตดี ดินร่วนและมีสัตว์ในดินมากขึ้น

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปปลูก

ความคิดเห็นของเกษตรกร : ฟังพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ทำนา 2 ครั้ง จึงไม่มีเวลาที่จะปลูกพืชปุ๋ยสดทุกปี

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

2.3 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในเขตพัฒนาที่ดิน

1) นายแกะ ศิริรัตน์ : เลขที่ 2 หมู่ที่ 5 ตำบลโคกม่วง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ทั้งหมด 30 ไร่ E 0656928 N 0761225

พื้นที่ที่ได้รับการช่วยเหลือ : ยกร่องปลูกยางพารา จำนวน 2 ไร่

พื้นที่ก่อนจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : นาไร่

พื้นที่หลังจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : ยกร่องปลูกยางพารา 2 ไร่

ผลประโยชน์จากสิ่งก่อสร้าง : ปลูกยางพารา

การติดตามงานของเจ้าหน้าที่ : เจ้าหน้าที่เข้ามาดูระบบก่อสร้างเสมอ

ความคิดเห็นของเกษตรกร : ฟังพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ต้องการให้เจ้าหน้าที่แนะนำส่งเสริมการทำน้ำหมักชีวภาพ

2) นายจริยะ อินทพละ : เลขที่ 29/3 หมู่ที่ 6 ตำบลโคกม่วง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ทั้งหมด 6 ไร่ E 0656790 N 0762144

พื้นที่ที่ได้รับการช่วยเหลือ : ขร่องปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน 3 ไร่

พื้นที่ก่อนจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : นาไร่

พื้นที่หลังจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : ขร่อง ยังไม่ได้ปลูกปาล์มน้ำมันอยู่ระหว่างเตรียมการ

ผลใช้ประโยชน์จากสิ่งก่อสร้าง : -

การติดตามงานของเจ้าหน้าที่ : เจ้าหน้าที่เข้ามาดูระบบก่อสร้างบ้าง

ความคิดเห็นของเกษตรกร : ฟังพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

3) นางอำพันธ์ แก้วเทพ : บ้านเลขที่ 76 หมู่ที่ 2 บ้านครองยา ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ทั้งหมด 13 ไร่ E 0663625 N 0766761

พื้นที่ที่ได้รับการช่วยเหลือ : จัดระบบในพื้นที่สูง (ทำคันคูรับน้ำขอบเขา) พื้นที่ 6 ไร่

พื้นที่ก่อนจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : ปลูกยางพารา

พื้นที่หลังจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : ขึ้นบันไดปลูกยางพารา

ผลใช้ประโยชน์จากสิ่งก่อสร้าง : ปลูกยางพาราได้ผลดีขึ้น

การติดตามงานของเจ้าหน้าที่ : เจ้าหน้าที่เข้ามาดูระบบก่อสร้างเสมอ

ความคิดเห็นของเกษตรกร : ฟังพอใจมาก

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี ได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่อย่างดี

ข้อเสนอแนะ : ต้องการให้เจ้าหน้าที่มาแนะนำเกี่ยวกับการทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพจากสาร
เร่ง พด. ต่างๆ

4) นายมานิตย์ อุดมศิลป์ : บ้านเลขที่ 12 บ้านคลองยา ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ทั้งหมด 15 ไร่

พื้นที่ที่ได้รับการช่วยเหลือ : จัดระบบในพื้นที่สูง (ทำคันคูรับน้ำขอบเขา) พื้นที่ 15 ไร่

พื้นที่ก่อนจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : ปลูกยางพารา

พื้นที่หลังจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : ขึ้นบันไดปลูกยางพารา

ผลใช้ประโยชน์จากสิ่งก่อสร้าง : ปลูกยางพาราได้ผลดี

การติดตามงานของเจ้าหน้าที่ : เจ้าหน้าที่เข้ามาดูระบบก่อสร้างเสมอ

ความคิดเห็นของเกษตรกร : ฟังพอใจมาก

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี ได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่อย่างดี

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

5) นางสุพรรณ หวานคง : บ้านเลขที่ 8 หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านขาว อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ทั้งหมด 15 ไร่ E 0634750 N 0869550

พื้นที่ที่ได้รับการช่วยเหลือ : ยกร่องปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน 15 ไร่

พื้นที่ก่อนจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : นาไร่

พื้นที่หลังจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : ยกร่องปลูกปาล์มน้ำมัน

การใช้ประโยชน์จากสิ่งก่อสร้าง : ปลูกยางพาราได้ผลดี

การติดตามงานของเจ้าหน้าที่ : เจ้าหน้าที่เข้ามาดูระบบก่อสร้างเสมอ

ความคิดเห็นของเกษตรกร : ฟังพอใจมาก

ปัญหาอุปสรรค : หนักัดกินต้นปาล์มน้ำมัน

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

6) นายประเสริฐ ช่วยหนู บ้านเลขที่ 179/1 หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านขาว อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
มีพื้นที่ทั้งหมด 20 ไร่ E 0634750 N 0869550

พื้นที่ที่ได้รับการช่วยเหลือ : ขร่องปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน 20 ไร่

พื้นที่ก่อนจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : นาไร่ร้าง

พื้นที่หลังจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : ขร่องปลูกปาล์มน้ำมัน

การใช้ประโยชน์จากสิ่งก่อสร้าง : ปลูกยางพาราได้ผลดีขึ้น

การติดตามงานของเจ้าหน้าที่ : เจ้าหน้าที่เข้ามาดูระบบก่อสร้างเสมอ

ความคิดเห็นของเกษตรกร : ฟังพอใจมาก

ปัญหาอุปสรรค : หนักัดกินต้นปาล์มน้ำมัน

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

7) นายบุญส่ง หนูด้วง : บ้านเลขที่ 97/4 หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านขาว อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา มี
พื้นที่ทั้งหมด 20 ไร่ E 0634750 N 0869550

พื้นที่ที่ได้รับการช่วยเหลือ : ขร่องปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน 20 ไร่

พื้นที่ก่อนจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : นาไร่

พื้นที่หลังจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : ขร่องปลูกปาล์มน้ำมัน

การใช้ประโยชน์จากสิ่งก่อสร้าง : ขร่องปลูกปาล์มน้ำมัน ในร่องน้ำต้องการเลี้ยงปลา

การติดตามงานของเจ้าหน้าที่ : เจ้าหน้าที่เข้ามาดูระบบก่อสร้างเสมอ

ความคิดเห็นของเกษตรกร : ฟังพอใจมาก

ปัญหาอุปสรรค : หนักัดกินต้นปาล์มน้ำมัน

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

2.4 การปรับปรุงบำรุงดินด้วยวัสดุปุน

1) หินปูนฝุ่น

(1) นายมณี อัญชนะ : บ้านเลขที่ 21/1 หมู่ที่ 5 ตำบลควนไส อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ 5 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ปลูกข้าว พันธุ์ขาวสตูล จำนวน 5 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : พื้นที่ลุ่มมาก

ชนิดปุนเพื่อการเกษตรที่ได้รับ : หินปูนฝุ่น 750 กิโลกรัม ได้รับเมื่อเดือน กรกฎาคม 2551

ผลวิเคราะห์ตัวอย่างดิน : ไม่ได้วิเคราะห์ดินก่อนใส่ปุน

อัตราการใช้ : 150 กิโลกรัม/ไร่

การใช้ปุ๋ยปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 และยูเรีย อัตราการใช้ไม่แน่นอน

หลังใส่ปุนแล้ว : ดินร่วนและขึ้นขึ้น ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นประมาณ 200 กิโลกรัม/ไร่

การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปใช้ เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามและให้คำปรึกษาการดำเนินงาน

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : ฟังพอใจมาก เพราะใช้แล้วได้ผล

ปัญหาอุปสรรค : ปุนมีน้ำหนักมาก ขนส่งไปใช้ในพื้นที่ยาก

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

(2) นายเจียง ไทศิริวัฒน์ : บ้านเลขที่ 48 หมู่ที่ 5 ตำบลควนไส อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ทั้งหมด 6 ไร่ E 0654851 N 0802523

ปลูกพืชหลัก : ปลูกข้าว พันธุ์ขาวสตูล จำนวน 6 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเปรี้ยวจัด

ชนิดปุ๋ยเพื่อการเกษตรที่ได้รับ : หินปูนฝุ่น 1,250 กิโลกรัม

ผลวิเคราะห์ตัวอย่างดิน : ไม่ได้วิเคราะห์ ก่อนใช้ปูน

อัตราการใช้ : 210 กิโลกรัม/ไร่

การใช้ปุ๋ยปัจจุบัน : -

หลังใส่ปุ๋ยแล้ว: ดินดีขึ้น และผลผลิตเพิ่มขึ้น

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปใช้ เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามและให้คำปรึกษาการดำเนินงานบางครั้ง

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : ฟังพอใจมาก

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ต้องการให้เก็บตัวอย่างดินไปวิเคราะห์

2.5 การผลิตและการใช้สารอินทรีย์ชีวภาพ (สารเร่ง พด.)

1) นายสายนธ์ คงชนะ : บ้านเลขที่ 40 หมู่ 5 ตำบลโคกม่วง อำเภอกลองหยอโขง จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ทั้งหมด 20 ไร่ E 0656790 N 0762144

ปลูกพืชหลัก : ข้าว พันธุ์เข้มทอง จำนวน 5 ไร่ และยางพารา จำนวน 15 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ใช้สารเร่งพด. : สารเร่ง พด.1 ทำปุ๋ยหมักจากตอซัง แกลบและหญ้าแห้ง สารเร่งพด.2 ทำน้ำหมักชีวภาพจากหอยเชอร์รี่ และสารเร่งพด.7 ทำน้ำหมักจากสะเดา สำหรับไล่แมลง (ทำน้ำหมักชีวภาพใช้เป็นกลุ่ม)

การใช้ปุ๋ยปัจจุบัน : ไม่ใช้ปุ๋ยเคมี ใช้แต่ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

หลังใช้สารเร่งพด. : ข้าวเจริญเติบโตดี ดินร่วนและมีสัตว์ในดินมากขึ้น

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปใช้ เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามและให้คำปรึกษาการดำเนินงาน

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : พึงพอใจ ได้ประโยชน์และลดต้นทุนได้มาก

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ต้องการให้ส่งเสริมการใช้สารเร่งต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

2.6 ธรณรังค์ดเผาฟางและไถกลบตอซังพืช

1) นายบรรยงค์ แก้วจตุลกาญจน์ : บ้านเลขที่ 48/1 หมู่ที่ 5 ตำบลโคกม่วง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ทั้งหมด 8 ไร่ E 0656790 N 0762144

ปลูกพืชหลัก : ปลูกข้าว พันธุ์เล็บนก จำนวน 8 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเหนียวปนทรายและความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ดเผาฟางและไถกลบตอซังพืช : จำนวน 2 ไร่ (ทำเป็นปีแรก)

การใช้ปุ๋ยปัจจุบัน : หวานปอเทือง อัตรา 10 กิโลกรัม/ไร่ เพื่อไถกลบและใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 อัตรา 20 กิโลกรัม/ไร่

ดเผาฟางและไถกลบตอซังพืช : ข้าวเจริญเติบโตดี ดินร่วนขึ้น ได้แนะนำให้ญาตินำไปใช้

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปปฏิบัติ เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามและให้คำปรึกษาการดำเนินงาน

ความคิดเห็นของเกษตรกร : พึงพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : มีฝนตกหนัก ทำให้ไม่ได้ไถกลบพืชปุ๋ยสด

ข้อเสนอแนะ : ต้องการให้เจ้าหน้าที่เข้ามาช่วยแนะนำอย่างสม่ำเสมอ

2) นายจรวดี จีนเอียด : บ้านเลขที่ 121 หมู่ 4 ตำบลบึงทอง อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ทั้งหมด 8 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ปลูกข้าว พันธุ์ชัยนาท 1 จำนวน 8 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเหนียวและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

งดเผาฟางและไถกลบตอซังพืช : จำนวน 8 ไร่ (ทำมาแล้ว 2 ปี)

การใช้ปุ๋ยปัจจุบัน : หว่านปอเทือง 6 กิโลกรัม/ไร่ เพื่อไถกลบ ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 จำนวน 15 กิโลกรัม/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยหมักอัดเม็ด

งดเผาฟางและไถกลบตอซังพืช : ข้าวเจริญเติบโตดี ผลผลิตเพิ่มขึ้นมาก ดินร่วนขึ้น

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปปฏิบัติ

ความคิดเห็นของเกษตรกร : พึงพอใจมาก

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ต้องการปอเทือง และหินปูนฝุ่นเพิ่มเติม

3) นางสมร หวานคง : บ้านเลขที่ 8 หมู่ 5 ตำบลบ้านทอง อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ทั้งหมด 25 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ปลูกข้าว พันธุ์เข้มทอง จำนวน 10 ไร่ ปาล์มน้ำมัน 15 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินร่วนและความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

งดเผาฟางและไถกลบตอซังพืช : จำนวน 10 ไร่ (ปลูกมาแล้วหลายปี)

การใช้ปุ๋ยปัจจุบัน : หว่านปอเทือง 5 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50 วัน ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 อัตรา 25 กิโลกรัม/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยหมัก

งดเผาฟางและไถกลบตอซังพืช : ข้าวเจริญเติบโตดี ดินร่วนขึ้น

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปปฏิบัติ เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามและให้คำปรึกษาการดำเนินงาน

ความคิดเห็นของเกษตรกร : พึงพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : มีหนุรบกวน ทำให้ผลผลิตข้าวลดลงจากปีที่ผ่านมา

2.7 การใช้ประโยชน์สระน้ำประจำไร่นาและแหล่งน้ำขนาดเล็ก

1) นายสุทิน พรหมณี : บ้านเลขที่ 720 หมู่ที่ 68 ตำบลกำแพงเพชร อำเภอรัตถุมิ จังหวัดสงขลา
พื้นที่ทำการเกษตร 3 ไร่ E 0642244 N 0786233

มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด : จำนวน 3 งาน

ปลูกพืชหลัก : ปลูกกล้วย พริก กล้วยแฝกและเลี้ยงปลา

เดิมเคยใช้แหล่งน้ำทำการเกษตรจาก : เดิมมีสระน้ำจำนวน 1 สระ

กรมพัฒนาที่ดินขุดสระน้ำให้ : จำนวน 2 สระ เมื่อเดือน พฤษภาคม 2551 ถูกต้องตามแบบ

ใช้ประโยชน์จากสระน้ำของกรมพัฒนาที่ดิน : เลี้ยงปลาทั้งทีมและปลานิล 100 ตัว

ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร : ไม่มี

2) นายประเสริฐ ชมประยูร : บ้านเลขที่ 43/1 หมู่ที่ 4 ตำบลโคกม่วง อำเภอลงทอง จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ 2 ไร่ E 0656872 N 0759126

มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด : จำนวน 2 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ไม่ได้ปลูกพืช แต่ใช้เลี้ยงปลา

เดิมเคยใช้แหล่งน้ำทำการเกษตรจาก : เดิมมีสระน้ำจำนวน 4 สระ

กรมพัฒนาที่ดินชุดสระน้ำให้ : จำนวน 1 สระ เมื่อเดือน เมษายน 2551 ถูกต้องตามแบบ

ใช้ประโยชน์จากสระน้ำของกรมพัฒนาที่ดิน : ยังไม่ได้ทำการปล่อยปลา

ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร : ไม่มี

3) นางประดับ พรหมเพชร : บ้านเลขที่ 37/1 หมู่ที่ 1 ตำบลคูหาใต้ อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

มีพื้นที่ 9 ไร่ E 0641541 N 079565

มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด : จำนวน 9 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ปลูกข้าว จำนวน 9 ไร่

เดิมเคยใช้แหล่งน้ำทำการเกษตรจาก : อาศัยน้ำฝนธรรมชาติ

กรมพัฒนาที่ดินชุดสระน้ำให้ : จำนวน 1 สระ เมื่อวันที่ จำไม่ได้ ปี 2551 ถูกต้องตามแบบ

ใช้ประโยชน์จากสระน้ำของกรมพัฒนาที่ดิน : ทำนา

ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร : ไม่มี

4) นางมณี อ่อนอ่อน : บ้านเลขที่ 48 หมู่ที่ 1 ตำบลคูหาใต้ อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ 10

ไร่ E 0641541 N 079565

มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด : จำนวน 10 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ปลูกข้าว จำนวน 7 ไร่ (พันธุ์เสียบนก) ปลูกยางพารา 3 ไร่

เดิมเคยใช้แหล่งน้ำทำการเกษตรจาก : อาศัยน้ำฝนธรรมชาติ

กรมพัฒนาที่ดินขุดสระน้ำให้ : จำนวน 1 สระ ถูกต้องตามแบบ

ใช้ประโยชน์จากสระน้ำของกรมพัฒนาที่ดิน : ทำนา

ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร : ไม่มี

5) นางนิภา สังข์ทอง : บ้านเลขที่ 76/1 หมู่ที่ 9 ตำบลชิงโต อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา มีพื้นที่
4 ½ ไร่

มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด : จำนวน 4 ½ ไร่

ปลูกพืชหลัก : กัญชวย มะม่วง จำนวน 4 ½ ไร่

เดิมเคยใช้แหล่งน้ำทำการเกษตรจาก : อาศัยน้ำฝนธรรมชาติและน้ำในคลอง

กรมพัฒนาที่ดินขุดสระน้ำให้ : จำนวน 1 สระ เมื่อวันที่ เมษายน 2551 ถูกต้องตามแบบ

ใช้ประโยชน์จากสระน้ำของกรมพัฒนาที่ดิน : กัญชวย มะม่วง

ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร : ต้องการให้สนับสนุนพันธุ์ปลา

2.8 การฟื้นฟูพื้นที่ที่ผ่านการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ

1) นายประสิทธิ์ ไชยสาธิต : บ้านเลขที่ 13 หมู่ที่ 1 บ้านเขาใน ตำบลเชิงแส อำเภอกระเสถสินธุ์
จังหวัดสงขลา

มีพื้นที่เลี้ยงกุ้ง : ขอร่องปลูกปลาล์มน้ำมัน จำนวน 11 ไร่

ปัญหา : ขอร่องตื้น ทำให้มีน้ำท่วมแปลงปลูก

ข้อเสนอแนะ : ช่วยตรวจสอบดินในพื้นที่ปลูกปลาล์มน้ำมัน

2.9 จุดเรียนรู้ประจำตำบล ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาที่ดิน

1) นายชิต ขวัญคำ : หมู่ที่ 3 บ้านนาลึก ตำบลเขาพระ อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

E 0632167 N 0782474

ได้รับแจกวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : สารเร่งพด.1 พด. 2 และพด.7 (ใช้เองและแจกให้กับสมาชิก)

คุณภาพของวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : สารเร่ง พด.1 ทำปุ๋ยหมักใช้กับยางพารา ได้ผลดี สารเร่ง พด.2 ทำน้ำหมักชีวภาพใช้กับพืชผักและมะกรูด ได้ผลดี สารเร่ง พด.7 ทำน้ำหมักชีวภาพได้แมลงอินแปลงผัก

ความพร้อมของจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : มีชุดตรวจสอบดิน แผ่นพับ แต่ไม่มีแผนที่ดิน มีการทำบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่มาขอรับบริการ มีความพร้อมในการให้คำแนะนำด้านการพัฒนาที่ดิน

ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับจากจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : เป็นศูนย์เรียนรู้ของสมาชิก

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

2) นายฉวี ชัยทอง : บ้านเลขที่ 19/3 หมู่ที่ 3 บ้านนาลิก ตำบลเขาพระ อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา
E 0551060 N 1009633

ได้รับแจกวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : โดโลไมท์ สารเร่งพด.1 พด. 2 และ พด.7 (ใช้เองและแจกให้สมาชิก)

คุณภาพของวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : โดโลไมท์ใช้กับไม้ผล (ทุเรียน ลองกอง) ได้ผลดี สารเร่ง พด.1 ทำปุ๋ยหมักใช้กับไม้ผล สารเร่ง พด.2 ใช้ทำน้ำหมักชีวภาพใช้กับพืชผัก สารเร่ง พด.7 ใช้ทำน้ำหมักชีวภาพไล่แมลงในแปลงผัก

ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับจากจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : เป็นศูนย์เรียนรู้ของสมาชิกในการทำน้ำหมักชีวภาพจากปลาและไม้ผล

ความพร้อมของจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : มีอุปกรณ์ตรวจสอบดิน มีแผ่นพับและแผนที่ดิน หมอดิน มีความพร้อมในการให้คำแนะนำด้านการพัฒนาที่ดิน

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

3) นายประทีป สุทธาภรณ์ : บ้านเลขที่ 69/2 หมู่ที่ 3 บ้านนาลิก ตำบลเขาพระ อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา E 0551060 N 1009633

ได้รับแจกวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : โดโลไมท์ สารเร่ง พด.1 พด. 2 และ พด.7 (ใช้เองและแจกให้สมาชิก)

คุณภาพของวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : โดโลไมท์ใช้กับยางพารา ลองกอง ทุเรียน ได้ผลดี สารเร่ง พด.

1 ทำปุ๋ยหมักใช้กับไม้ผล สารเร่ง พด.2 ใช้ทำน้ำหมักชีวภาพในแปลงผัก และสารเร่ง พด.7 ใช้ทำน้ำหมักชีวภาพในแปลงผัก

ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับจากจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : เป็นศูนย์เรียนรู้ของสมาชิกในการทำน้ำหมักชีวภาพจากปลาและไม้ผล

ความพร้อมของจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : มีอุปกรณ์ตรวจสอบดิน มีแผ่นพับและแผนที่ดิน หมออดิน มีความพร้อมในการให้คำแนะนำด้านการพัฒนาที่ดิน

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

4) นายจำ สันเนี้ยว : บ้านเลขที่ 86/1 หมู่ที่ 9 ตำบลควนไส อำเภอกวีนียง จังหวัดสงขลา E 0651616 N 10799059

ได้รับแจกวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : สารเร่ง พด.1 พด. 2 และ พด.7

คุณภาพของวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : สารเร่ง พด.1 ทำปุ๋ยหมักจากขี้ไก่ หมู รำข้าว และเกลบใช้ในยาสูบ นาข้าวและข้าวโพด สารเร่ง พด.2 ทำน้ำหมักชีวภาพใช้กับไม้ผลและพืชสวน และสารเร่ง พด.7 ใช้ทำน้ำหมักชีวภาพไล่แมลงจาก พริก บอระเพ็ด ฟักทะลายโจรใช้ในแปลงผัก

ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับจากจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : เป็นศูนย์เรียนรู้ของสมาชิกในการทำน้ำหมักชีวภาพจากปลาและไม้ผล

ความพร้อมของจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : มีอุปกรณ์ตรวจสอบดิน มีแผ่นพับและแผนที่ดิน หมออดิน มีความพร้อมในการให้คำแนะนำด้านการพัฒนาที่ดิน

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

6) นางล้วน สุจินโน : บ้านเลขที่ 132/1 หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ได้รับแจกวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด สารเร่ง พด.1 และ พด. 2

คุณภาพของวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) มีความงอกประมาณ 90 เปอร์เซ็นต์ สารเร่ง พด.1 ทำปุ๋ยหมักใช้กับพืชผัก สารเร่ง พด.2 ทำน้ำหมักชีวภาพใช้กับผัก

ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับจากจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : เป็นศูนย์เรียนรู้ของสมาชิกในการทำน้ำหมักชีวภาพจากปลาและไม้ผล

ความพร้อมของจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : -

ข้อเสนอแนะ : ต้องการให้ผลิตสูตรสำหรับรักษาโรคพริก

2.10 กิจกรรมสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสงขลา

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ฟาร์มตัวอย่าง) หมู่ที่ 3 บ้านเหนือ ตำบลคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา

ควบคุมรักษาและปลูกซ่อมหญ้าแฝกที่ตายให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และปลูกหญ้าแฝกเพิ่มเติมในพื้นที่ขร่ง เนื่องจากมีผู้เข้าฟาร์มตัวอย่างจำนวนมาก

2.11 เกษตรอินทรีย์ในโรงเรียน

โรงเรียนบ้านปลักค้ำ หมู่ที่ 4 ตำบลโคกม่วง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา

ควรได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตต่างๆ ติดตาม แนะนำและส่งเสริมให้มีการผลิตเพิ่มขึ้นเพียงพอการทำอาหารกลางวันภายในโรงเรียน

สรุปประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะสถานีพัฒนาที่ดินสงขลา

ประเด็นปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1 การอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยหญ้าแฝก (หญ้าแฝกเพื่อแจกจ่ายและหญ้าแฝกเพื่อปลูก)	
หญ้าแฝกตายบ้างเล็กน้อย	ควรมีการปลูกซ่อม
การดูแลรักษาหญ้าแฝกหลังปลูก	ควรมีการตัดแต่งใบหญ้าแฝก
2 การใช้พืชปุ๋ยสดในพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจ	
ระยะเวลาการแจกจ่ายเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	ควรแจกจ่ายเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดให้ทันกับความต้องการของเกษตรกรหรือตามฤดูปลูก
การใช้เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	แนะนำอัตราการใช้ให้ถูกต้องตามคำแนะนำ
คุณภาพของเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดบางชนิดมีอัตราการงอกต่ำ
ประโยชน์ของพืชปุ๋ยสด	ควรแนะนำให้เกษตรกรสังเกตประโยชน์ของพืชปุ๋ยสดในด้านการปรับปรุงดิน ด้านการเจริญเติบโต การใช้ปุ๋ยเคมีและผลผลิตที่ได้รับจากการใช้พืชปุ๋ยสด
3 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในเขตพัฒนาที่ดิน	
การบริการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำไม่ทั่วถึง	เพิ่มงบประมาณและอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานให้เกษตรกรเข้าใจ (แปลงสาธิตสำหรับเกษตรกรใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน)
การใช้ประโยชน์และการดูแลรักษากิจกรรมระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่ได้รับการสนับสนุน	แนะนำให้เกษตรกรใช้ประโยชน์จากกิจกรรมที่ได้รับอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยใช้ปัจจัยการผลิตของกรมพัฒนาที่ดิน

4 การปรับปรุงดินด้วยวัสดุปุ๋น	
การวิเคราะห์ตัวอย่างดินก่อนและหลังใช้ปุ๋น	วิเคราะห์ดินหรือทำแผนที่แสดงความเป็นกรดเป็นด่างของดิน สำหรับบริการวัสดุปุ๋นตามต้องการปุ๋นของดินและศึกษาการเปลี่ยนแปลงภายหลังดำเนินการ
การบริการวัสดุปุ๋น	บริการปุ๋นให้สอดคล้องกับตามความต้องการปุ๋นของดินและพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกร
ชนิดของวัสดุปุ๋น	หินปุ๋นฝุ่นใช้ยาก น้ำหนักมากและใช้ปริมาณมาก
ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้วัสดุปุ๋น	ข้อมูลประโยชน์จากการใช้ปุ๋นไม่ชัดเจน ควรทำความเข้าใจกับเกษตรกร การใช้ปุ๋นเป็นการปรับสภาพความเป็นกรดของดินให้เหมาะสมกับการปลูกพืช และใช้ตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่
5 การผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ (สารเร่งพด.)	
วิเคราะห์ถึงปัญหาทรัพยากรดิน	ควรมีการวิเคราะห์ถึงปัญหาของทรัพยากรดิน เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัจจัยและอัตราของวัสดุปรับปรุงดิน
วัสดุทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพหายาก	ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพภายในครัวเรือน
อัตราส่วนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพไม่แน่นอน	ควรแนะนำให้เกษตรกรสังเกตการณ์ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพชนิดของปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพกับชนิดพืชที่ปลูก
ประโยชน์ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ	ควรแนะนำให้เกษตรกรสังเกตประโยชน์ของปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ
6 การรณรงค์คณาพางและไถกลบตอซังพืช	
วิเคราะห์ปัญหาทรัพยากรดินในพื้นที่รณรงค์คณาพางและไถกลบตอซังพืช	วิเคราะห์ดินและสภาพพื้นที่ สำหรับใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไข
การพัฒนาที่ดินภายหลังไม่คณาพางและไถกลบตอซังพืช	ควรแนะนำและส่งเสริมให้เกษตรกรมีการพัฒนาที่ดินโดยใช้ปัจจัยการผลิตของกรมพัฒนา เช่น พืชปุ๋ยสด วัสดุปุ๋น
ประโยชน์จากการคณาพางและไถกลบตอซังพืช	ควรแนะนำให้เกษตรกรสังเกตประโยชน์จากการคณาพางและไถกลบตอซังพืช
7 การใช้ประโยชน์สระน้ำประำไร่นาและแหล่งน้ำขนาดเล็ก	
การใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาและแหล่งน้ำขนาดเล็ก	ควรมีการพัฒนาพื้นที่บริเวณขอบๆ สระน้ำ ด้วยปัจจัยการผลิตต่างๆ ของกรมพัฒนาที่ดินและใช้ประโยชน์จากน้ำในสระอย่างมีประสิทธิภาพร่วมกับเลี้ยงปลา

การดูแลรักษาสระน้ำและแหล่งน้ำขนาดเล็ก	แนะนำให้เกษตรกรช่วยกันดูแลรักษาบ่อน้ำ เช่น มีการปลูกหญ้าแฝก ซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดเสียหาย เพื่อให้สระน้ำสามารถใช้งานได้ดียิ่งขึ้น
8 การฟื้นฟูพื้นที่ที่ผ่านการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ	
ตรวจสอบสมบัติดิน	ปรับปรุงดินตามสภาพปัญหาของดินก่อนและหลังปลูก
การพัฒนาที่ดิน	แนะนำให้เกษตรกรใช้ปัจจัยการผลิตของกรมพัฒนาที่ดิน ฟื้นฟูแก้ไขและปรับปรุงบำรุงดินให้สามารถเพาะปลูกได้
การติดตามของเจ้าหน้าที่	ควรมีการติดตามผลการดำเนินงานภายหลังจากที่ดำเนินการไปแล้ว เช่น การเปลี่ยนแปลงสมบัติดิน การเจริญเติบโตของพื้นที่ปลูก
9 จุดเรียนรู้รูปประจำตำบล ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาที่ดิน	
สถานที่จัดทำจุดเรียนรู้	จุดเรียนรู้ควรมีการจัดสถานที่เป็นส่วนๆ เช่น พื้นที่แสดงปัจจัยการผลิต แผนที่และแผ่นพับต่างๆ ของกรมพัฒนาที่ดิน ป้ายแสดงพื้นที่จุดเรียนรู้ แปลงสาธิต เป็นต้น
วัสดุที่ใช้ในการทำปุ๋ยหมักหรือน้ำหมักชีวภาพ	วัสดุที่ใช้ทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพหายาก และให้รายละเอียดในการทำไม่ชัดเจน จึงควรบอกวัสดุที่ใช้ทำสัดส่วนและอัตราการใช้
10 กิจกรรมสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสงขลา	
พื้นที่ดำเนินงาน	พื้นที่ดำเนินงานมีเนื้อที่มากและมีการดำเนินงานหลากหลาย จึงควรเพิ่มปริมาณงานการปลูกหญ้าแฝกให้มากขึ้น
11 เกษตรอินทรีย์ในโรงเรียน	
การส่งเสริมและขยายผล	ควรส่งเสริมและขยายผลอย่างต่อเนื่อง

2 สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดพัทลุง

2.1 การอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยหญ้าแฝก (หญ้าแฝกเพื่อแจกจ่ายและหญ้าแฝกเพื่อปลูก)

1) นายวโรตม รัชษ์จันทร์ : หมอดินอาสาประจำตำบล อำเภอคีรีรีรินทร์ จังหวัดพัทลุง

พื้นที่ที่นำไปปลูก : ปลูกหญ้าแฝกข้างทางสวนส้มโชกุน

จำนวนหญ้าแฝก : ปลูกหญ้าแฝก จำนวน 15,000 กกล้า เดือนกรกฎาคม 2551

พันธุ์หญ้าแฝก : หญ้าแฝกพันธุ์สงขลา 3

วิธีการปลูก : ปลูกหญ้าแฝกถูกต้องตามหลักวิชาการ

ความสมบูรณ์ของหญ้าแฝก : หญ้าแฝกออกงามดี

การดูแลรักษา : มีการตัดไปหญ้าแฝก

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : มีเจ้าหน้าที่เข้ามาให้คำแนะนำ เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามผลการดำเนินงาน

ผลประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับ : ช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดินและรักษาความชุ่มชื้น

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้หญ้าแฝก : พึงพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ประชาสัมพันธ์การใช้หญ้าแฝกให้มากกว่านี้

2) นายฤกษ์ชัย ยู่งหยิง : บ้านเลขที่ 15/1 หมู่ที่3 ตำบลตะโหนด อำเภอตะโหนด จังหวัดพัทลุง

พื้นที่ที่นำไปปลูก : ปลูกหญ้าแฝกรอบบ่อน้ำ (ประปาเทศบาล)

จำนวนหญ้าแฝก : ปลูกหญ้าแฝก จำนวน 7,000 กล้า เดือนกรกฎาคม 2551

พันธุ์หญ้าแฝก : หญ้าแฝกพันธุ์สงขลา 3

วิธีการปลูก : ปลูกหญ้าแฝกถูกต้องตามหลักวิธีการ

ความสมบูรณ์ของหญ้าแฝก : งอกงามดี มีตายบ้างเล็กน้อย

การดูแลรักษา : มีการตัดใบหญ้าแฝก

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : มีเจ้าหน้าที่เข้ามาให้คำแนะนำ เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามผลการดำเนินงาน

ผลประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับ : ช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดินและรักษาความชุ่มชื้น

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้หญ้าแฝก: พึงพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : มีปัญหาการดูแลหญ้าแฝก

ข้อเสนอแนะ : ชาวบ้านสนใจมาก ต้องการให้แนะนำและส่งเสริมการใช้หญ้าแฝกมากๆ

3) นายระโหด หมัดหมาน : บ้านเลขที่ 26 หมู่ที่2 ตำบลหนองธง อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง

พื้นที่ที่นำไปปลูก : ปลูกหญ้าแฝกรอบห้วยน้ำ

จำนวนหญ้าแฝก : ปลูกหญ้าแฝก จำนวน 4,000 กล้า เดือนกรกฎาคม 2551

พันธุ์หญ้าแฝก : หญ้าแฝกพันธุ์สงขลา 3

วิธีการปลูก : ปลูกหญ้าแฝกถูกต้องตามหลักวิชาการ

ความสมบูรณ์ของหญ้าแฝก : หญ้าแฝกออกงามดี แต่มีตายมาก

การดูแลรักษา : มีการตัดไปหญ้าแฝก

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : มีเจ้าหน้าที่เข้ามาให้คำแนะนำ เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามผลการดำเนินงาน

ผลประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับ : ช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดินและรักษาความชุ่มชื้น

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้หญ้าแฝก : พึงพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : หญ้าแฝกไม่พอ

ข้อเสนอแนะ : ต้องการให้สนับสนุนต้นกล้าหญ้าแฝกมากๆ

2.2 การใช้พืชปุ๋ยสดในพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจ

1) นายพรหมสวัสดิ์ ทองไทร : บ้านเลขที่ 882 หมู่ที่ 1 ตำบลท่ามะเดื่อ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง มีพื้นที่ทั้งหมด 26 ไร่ E 06286083 N 0815060

ปลูกพืชหลัก : ข้าว จำนวน 26 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินปนทรายและความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ชนิดเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดที่ได้รับ : ปอเทืองและถั่วพุ่มลาย - กิโลกรัม เดือน พฤษภาคม 2550

อัตราการใส่เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด : ปอเทือง 5 กิโลกรัม/ไร่และถั่วพุ่มลาย 7 กิโลกรัม/ไร่

การใช้ปุ๋ยปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-8 อัตรา 30 กิโลกรัม/ไร่ และปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 อัตรา 10 กิโลกรัม/ไร่

หลังใช้พืชปุ๋ยสดแล้ว : ดินร่วนขึ้นและผลผลิตเพิ่มขึ้น

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปใช้ เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามและให้คำปรึกษา

ความคิดเห็นของเกษตรกร : พอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ขอให้แจกปอเทืองตรงตามฤดูกาลปลูก

2) นายสุคนธ์ มีไพศาล : บ้านเลขที่ 94 หมู่ที่ 3 ตำบลโคกสัก อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง มีพื้นที่ทั้งหมด 22 ไร่

ชนิดพืชที่ปลูก : ยางพารา จำนวน 10 ไร่ (อายุ 3 ปี) ปาล์มน้ำมัน จำนวน 12 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเหนียวปนทรายและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ชนิดเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดที่ได้รับ : ปอเทือง 50 กิโลกรัม ได้รับเมื่อ มิถุนายน 2551

อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด : 5 กิโลกรัม/ไร่

การใช้ปุ๋ยปัจจุบัน : ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 20-8-20 จำนวน 20 กิโลกรัม/ไร่

หลังใช้พืชปุ๋ยสดแล้ว : ยางพาราเจริญเติบโตดี และดินร่วนขึ้น

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปใช้

ความคิดเห็นของเกษตรกร : พอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี ข้อเสนอแนะ : ต้องการให้สนับสนุนปอเทืองอย่างต่อเนื่อง

3) นางมาลี สายสินธ์ : บ้านเลขที่ 128 หมู่ที่ 1 ตำบลโคกทราย อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง มีเนื้อที่ 20 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ปาล์มน้ำมัน จำนวน 10 ไร่ ยางพารา จำนวน 10 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเหนียวปนทรายและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ชนิดเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดที่ได้รับ : ถั่วพุ่มดำ 100 กิโลกรัม เดือน ตุลาคม 2551

อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด : 5 กิโลกรัม/ไร่

การใช้ปุ๋ยปีปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยอัดเม็ด (ราคา 470 บาท/กระสอบ)

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำก่อนนำไปปลูก

ความคิดเห็นของเกษตรกร : ฟังพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

4) นางขันดิชัย สังข์แทน : บ้านเลขที่ 216 หมู่ที่ 1 ตำบลโคกทราย อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง มีเนื้อที่ 10 ไร่ E 0652416 N 0811045

ปลูกพืชหลัก : ข้าว จำนวน 10 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินปนทรายและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ชนิดเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดที่ได้รับ : ปอเทือง 50 กิโลกรัม

อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด : 5 กิโลกรัม/ไร่ ปลูกข้าว 10 ไร่

การใช้ปุ๋ยปีปัจจุบัน : ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 อัตรา 40 กิโลกรัม/ไร่ แบ่งใส่ 2 ครั้ง

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำก่อนนำไปปลูก

ความคิดเห็นของเกษตรกร : ฟังพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ต้องการพันธุ์ปอเทืองเพิ่มเติม

5) นายจำเริญ แก้วประชุม (สัมภาษณ์ภรรยา) : บ้านเลขที่ 120 หมู่ที่ 11 ตำบลชัยบุรี อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง มีเนื้อที่ 18 ไร่ E 0618336 N 0847325

ปลูกพืชหลัก : ข้าว จำนวน 18 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเหนียวปนทรายและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ชนิดเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดที่ได้รับ : ปอเทือง 50 กิโลกรัม
 อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด : 5 กิโลกรัม/ไร่ ปลุกข้าว 10 ไร่
 การใช้ปุ๋ยปีปัจจุบัน : ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 จำนวน 10 กิโลกรัม/ไร่ ร่วมกับน้ำหมักชีวภาพ
 การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำก่อนนำไปปลูก
 ความคิดเห็นของเกษตรกร : พึงพอใจ
 ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี ข้อเสนอแนะ : -

2.3 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในเขตพัฒนาที่ดิน

1) นายเฉลียว โมราสิทธิ์ : บ้านเลขที่ 46/3 ตำบลพญาขัน อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง มีเนื้อที่ 10 ไร่
 E 0624062 N 0847036

พื้นที่ที่ได้รับงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : ปรับรูปแปลงนา จำนวน 8 ไร่
 พื้นที่ก่อนจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : ปลุกข้าว
 พื้นที่หลังจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : ขร่อกปลุกปาล์มน้ำมัน และปลุกหญ้าแฝกเต็มพื้นที่
 ผลประโยชน์จากสิ่งก่อสร้าง : ปลุกปาล์มน้ำมัน
 การติดตามของเจ้าหน้าที่ : เจ้าหน้าที่มาดูระบบก่อสร้างบ้าง
 ความคิดเห็นของเกษตรกร : พอใจ
 ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี ข้อเสนอแนะ : อยากให้ขยายโครงการอย่างต่อเนื่อง

2) นางเฉลย มั่นคง (นายเฉลย มั่นคง) : บ้านเลขที่ 52 หมู่ที่ 6 ตำบลพญาขัน อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง มีพื้นที่ทั้งหมด 3 ไร่

พื้นที่ที่ได้รับงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ: ปรับรูปแปลงนา จำนวน 2 ไร่

พื้นที่ก่อนจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ: ปลูกผัก

พื้นที่หลังจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ: ขร่องปลูกผัก จำนวน 2 ไร่

ผลประโยชน์จากสิ่งก่อสร้าง: ปลูกผัก

การติดตามของเจ้าหน้าที่: ได้รับคำแนะนำและติดตามงานจากเจ้าหน้าที่

ความคิดเห็นของเกษตรกร: ฟังพอใจ

ปัญหาอุปสรรค: ไม่มี   ข้อเสนอแนะ: ไม่มี

3) นายสุรศักดิ์ จิตตพงษ์ (นางกาญจนา จิตตพงษ์) : บ้านเลขที่ 79 หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านนา อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง มีพื้นที่ทั้งหมด 10 ไร่

พื้นที่ที่ได้รับงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ: ทำขั้นบันไดยาว 2,000 เมตร (พื้นที่ 10 ไร่)

พื้นที่ก่อนจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ: ปลูกยางพารา

พื้นที่หลังจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ: ขั้นบันไดปลูกยางพารา

ผลประโยชน์จากสิ่งก่อสร้าง: ปลูกยางพารา

ผลประโยชน์ที่ได้รับ: ช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

การติดตามของเจ้าหน้าที่: เจ้าหน้าที่เข้ามาดูระบบก่อสร้างบ้าง

ความคิดเห็นของเกษตรกร: ฟังพอใจ

ปัญหาอุปสรรค: ไม่มี   ข้อเสนอแนะ: ไม่มี

4) นายประจักษ์ บุญชูดำ : บ้านเลขที่ 138 หมู่ที่ 10 ตำบลบ้านพร้าว อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง มีพื้นที่ทั้งหมด 30 ไร่ E 068684 N 0865449

พื้นที่ที่ได้รับงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : ปรับปรุงแปลงนา 13 ไร่

พื้นที่ก่อนจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : ปลูกข้าว

พื้นที่หลังจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : ปลูกปาล์มน้ำมัน

ผลประโยชน์จากสิ่งก่อสร้าง : ยกร่องปลูกปาล์มน้ำมัน

ผลประโยชน์ที่ได้รับ : ปลูกปาล์มน้ำมัน

การติดตามของเจ้าหน้าที่ : เจ้าหน้าที่เข้ามาดูระบบก่อสร้างบ้าง

ความคิดเห็นของเกษตรกร : ฟังพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : อยากให้เจ้าหน้าที่เข้ามาแนะนำ

5) นายพร้อย เพ็ชรมาก : บ้านเลขที่ 338 หมู่ที่ 10 ตำบลบ้านพร้าว อำเภอป่าพยอม จังหวัดพัทลุง
มีพื้นที่ทั้งหมด 18 ไร่ E 0608111 N 0865424

พื้นที่ที่ได้รับงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : ปรับปรุงแปลงนา 15 ไร่

พื้นที่ก่อนจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : ปลูกข้าว

พื้นที่หลังจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : ปลูกปาล์มน้ำมัน

ผลประโยชน์จากสิ่งก่อสร้าง : ยกร่องปลูกปาล์มน้ำมัน

ผลประโยชน์ที่ได้รับ : ปลูกปาล์มน้ำมัน

การติดตามของเจ้าหน้าที่ : เจ้าหน้าที่เข้ามาดูระบบก่อสร้างบ้าง

ความคิดเห็นของเกษตรกร : ฟังพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

6) นายวิรัตน์ ชัยฤทธิ (สัมภานุภรรยา) : บ้านเลขที่ 119 หมู่ที่ 6 ตำบลเขาปู่ อำเภอศรีบรรพต
จังหวัดพัทลุง มีพื้นที่ทั้งหมด 30 ไร่ E 0596020 N 0852035

พื้นที่ที่ได้รับงานจัดระบบบ่อนุรักษ์ดินและน้ำ : ทำชั้นบันไดปลูกยางพารา 12 ไร่

พื้นที่ก่อนจัดทำระบบบ่อนุรักษ์ดินและน้ำ : ปลูกยางพารา

พื้นที่หลังจัดทำระบบบ่อนุรักษ์ดินและน้ำ : ชั้นบันไดปลูกยางพารา

ผลประโยชน์จากสิ่งก่อสร้าง : ปลูกยางพารา

ผลประโยชน์ที่ได้รับ : สะดวกในการเดินทางกรีดยางและลดการชะล้างพังทลายได้

การติดตามของเจ้าหน้าที่ : เจ้าหน้าที่เข้ามาดูระบบก่อสร้างบ้าง

ความคิดเห็นของเกษตรกร : มีบางส่วนในพื้นที่ตอนบนทำคันดินไม่ค่อยเรียบร้อย

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

2.4 การปรับปรุงบำรุงดินด้วยวัสดุปูล

1) โดโลไมท์

(1) นางยุพา สุวรรณมณี : บ้านเลขที่ 141 หมู่ที่ 7 ตำบลชัยบุรี อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง มีพื้นที่ทั้งหมด 7 ไร่ E 0622609 N 0853752

ปลูกพืชหลัก : ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน 7 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินทรายและความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ผลวิเคราะห์ตัวอย่างดิน : มีการวิเคราะห์ดิน แต่ไม่ทราบผล

ชนิดปุ๋ยเพื่อการเกษตรที่ได้รับ : โดโลไมท์ 80 กิโลกรัม เดือนเมษายน 2551

อัตราการใช้ : รองกันหลุม

การใช้ปุ๋ยปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 30-0-0 แบ่งใส่ 2 ครั้งร่วมกับการปลูกปอเทือง อัตรา 5 กิโลกรัม/ไร่ งอกดีมาก

หลังใส่ปุ๋ยแล้ว : ดินร่วนขึ้น ขางพาราเจริญเติบโตดี

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับการแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปใช้ เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : พอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี **ข้อเสนอแนะ :** โดโลไมท์ไม่เพียงพอ ได้รับแจกน้อยเกินไป

2) หินปูนฝุ่น

(1) **นายเวียง มรรคคงคา :** บ้านเลขที่ 65 หมู่ 1 ตำบลเกาะนาคำ อำเภอปากพูน จังหวัดพัทลุง มีเนื้อที่ 12 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน 12 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเปรี้ยวจัด

ผลวิเคราะห์ตัวอย่างดิน : ไม่มีการวิเคราะห์ดิน

ชนิดปูนเพื่อการเกษตรที่ได้รับ : หินปูนฝุ่น 480 กิโลกรัม เดือน

อัตราการใช้ : 480 กิโลกรัม/ไร่ ใช้ในพื้นที่ 12 ไร่

การใช้ปุ๋ยที่ผ่านมา : ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 21-6-0, 0-0-60, 0-3-0 ผสมกัน ใส่อัตรา 1.5 กิโลกรัม/ต้น ใส่ปีละ 3 ครั้ง

การใช้ปุ๋ยปัจจุบัน : ใส่ขี้วัว ขี้ไก่ครั้งละ 200-300 กิโลกรัม/ไร่

หลังใส่ปุ๋ยแล้ว : ดินร่วนขึ้น ปาล์มน้ำมันเจริญเติบโตดี ใบเขียวเข้ม

การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปใช้ เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามและให้คำปรึกษาการดำเนินงาน

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : พึงพอใจ ได้รับประโยชน์

ปัญหาอุปสรรค : ค้างคักยอด **ข้อเสนอแนะ :** ไม่มี

(2) นายประกรม มีรุ่งเรือง : บ้านเลขที่ 26 หมู่ 6 ตำบลเกาะนาคำ อำเภอปากพูน จังหวัดพัทลุง มีเนื้อที่ 34 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน 34 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเปรี้ยวจัด

ผลวิเคราะห์ตัวอย่างดิน : ไม่มีการวิเคราะห์ดิน

ชนิดปุ๋ยเพื่อการเกษตรที่ได้รับ : หินปูนฝุ่น

อัตราการใช้ : -

การใช้ปุ๋ยปัจจุบัน : ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 21-6-0, 0-0-60, 0-30-0 ผสมกันใช้ในอัตรา 2 กิโลกรัม/ตัน ใส่ 3 ครั้ง/ปี

หลังใส่ปุ๋ยแล้ว : ปาล์มน้ำเขียวดี ดินร่วน

การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปใช้ เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามและให้คำปรึกษาการดำเนินงาน

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : พึงพอใจ ได้รับประโยชน์

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

(3) นางอนันต์ นิกายัจริญ : บ้านเลขที่ 8 หมู่ 1 ตำบลเกาะนางคำ อำเภอปากพูน จังหวัดพัทลุง มีเนื้อที่ 6 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ปาล์มน้ำมัน จำนวน 6 ไร่ อายุ 3 ปี

ชนิดปุ๋ยเพื่อการเกษตรที่ได้รับ : หินปูนฝุ่น 3,000 กิโลกรัม

ผลวิเคราะห์ตัวอย่างดิน : ไม่มีการวิเคราะห์ดิน

อัตราการใช้ : 500 กิโลกรัม/ไร่

การใช้ปุ๋ยปัจจุบัน : ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 21-0-0

หลังใส่ปุ๋ยแล้ว : ดินร่วน ปาล์มน้ำมันเจริญเติบโตดี

การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปใช้ เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามและให้คำปรึกษาการดำเนินงาน

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : พึงพอใจ ได้รับประโยชน์

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ต้องการหินปูนฝุ่นเพิ่มเติม ต้องการให้กรมพัฒนาที่ดินยกธงให้สูงขึ้น

2.5 การผลิตและการใช้สารอินทรีย์ชีวภาพ (สารเร่ง พด.)

- 1) นายประเสริฐ ขุนทอง : บ้านเลขที่ 309 หมู่ 2 ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง มีพื้นที่ทั้งหมด 10 ไร่ E 0625034 N 0830467

ปลูกพืชหลัก : ปลูกยางพารา จำนวน 10 ไร่

ที่ดินเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเหนียวและความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ใช้สารเร่งพด. : สารเร่งพด.1 ทำปุ๋ยหมักจากแกลบ รำและมูลสัตว์ สารเร่ง พด.2 ทำน้ำหมักชีวภาพจากหอยเชอร์รี่และสับปะรด

การใช้ปุ๋ยที่ผ่านมา : ไม่ใช้

การใช้ปุ๋ยปัจจุบัน : ไม่ได้ใช้ปุ๋ยเคมี ใช้ปุ๋ยหมักพด.1 และน้ำหมักชีวภาพจากสารเร่ง พด.2

หลังใช้สารเร่งพด. : ยางพารา งอกงามดี ดินร่วน

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปใช้ เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามและให้คำปรึกษาการดำเนินงาน

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : พึงพอใจ ได้ประโยชน์มาก

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ต้องการงบประมาณซื้อวัสดุทำน้ำหมักชีวภาพเพิ่มเติม

2) นายชำนาญ อุทธิเดช : บ้านเลขที่ 114 หมู่ 2 ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพิจิตร
มีพื้นที่ทั้งหมด 1 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ผัก พริก จำนวน 1 ไร่

ที่ดินเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเปรี้ยวจัด

ใช้สารเร่งพด. : สารเร่งพด.1 ทำปุ๋ยหมักจากแกลบ รำและมูลสัตว์ สารเร่ง พด.2 ทำน้ำหมักชีวภาพ
จากหอยเชอร์รี่และสับปะรด

การใช้ปุ๋ยปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยเคมีเล็กน้อย (ซื้อจากที่แบ่งขายเป็นกิโลกรัม)

หลังใช้สารเร่งพด. : ผักเจริญเติบโตดี

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปใช้ เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตาม
และให้คำปรึกษาการดำเนินงาน

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : ฟังพอใจ ได้ประโยชน์มาก

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

3) นางละเมียด รุ่งทอง : บ้านเลขที่ 195 หมู่ที่ 2 ตำบลหาญโพธิ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพิจิตร
มีพื้นที่ทั้งหมด 1 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ผัก พริก จำนวน 1 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ใช้สารเร่งพด. : สารเร่ง พด.2 ทำน้ำหมักชีวภาพจากเศษผักและผลไม้

การใช้ปุ๋ยปัจจุบัน : ใช้น้ำหมักชีวภาพจากสารเร่ง พด. 2

หลังใช้สารเร่งพด. : ดินร่วน พริกเจริญเติบโตดี

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปใช้ เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามและให้คำปรึกษาการดำเนินงาน

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : พึงพอใจ ได้ประโยชน์มากและลดต้นทุนการผลิต

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มีปัญหา

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

4) **นางศศิภัตต์ มากเกต :** บ้านเลขที่ 60 หมู่ 2 ตำบลหาญโพธิ์ อำเภอเขาสงยฒน จังหวัดพัทลุง มีพื้นที่ทั้งหมด 18 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ยางพาราพันธุ์ RRIM 600 จำนวน 7 ไร่ และพืชผักสวนครัว

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเค็ม

ใช้สารเร่งพด. : สารเร่งพด.1 ทำปุ๋ยหมักจากเศษหญ้า และสารเร่ง พด.2 ทำน้ำหมักชีวภาพจากเศษผัก

การใช้ปุ๋ยปัจจุบัน : ใช้น้ำหมักชีวภาพจากสารเร่ง พด.2

หลังใช้สารเร่งพด. : ดินร่วน ยางพาราเจริญเติบโตดี

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปใช้ เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามและให้คำปรึกษาการดำเนินงาน

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : พึงพอใจ ได้ประโยชน์มาก

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

2.6 การรณรงค์งดเผาฟางและไถกลบตอซังพืช

- 1) นายอภิวัฒน์ เดชเดชะ : บ้านเลขที่ 164 หมู่ที่ 11 ตำบลโคกสัก อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง มีพื้นที่ทั้งหมด 3 ไร่
- ปลูกพืชหลัก : ปลูกข้าว พันธุ์สังข์หยด จำนวน 3 ไร่
- ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเปรี้ยวจัด
- งดเผาฟางและไถกลบตอซังพืช : จำนวน 3 ไร่ ทำมาแล้ว 10 ปี
- การใช้ปุ๋ยปีปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยหมักประมาณ 300 กิโลกรัม/ไร่ และ ไถกลบพืชปอเทือง (10 กิโลกรัม/ไร่)
- งดเผาฟางและไถกลบตอซังพืชแล้ว : ข้าวเจริญเติบโตดี ดินร่วน
- การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปปลูก เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามและให้คำปรึกษาการดำเนินงาน
- ความคิดเห็นของเกษตรกร : ฟังพอใจ ได้ประโยชน์มาก
- ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี ข้อเสนอแนะ : ควรสนับสนุนในการปรับสภาพพื้นที่ให้ราบเรียบ
- 2) นายพล คำชู : บ้านเลขที่ 79 หมู่ที่ 3 ตำบลโคกสัก อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง มีพื้นที่ทั้งหมด 5 ไร่ E 0628618 N 0815065

- ปลูกพืชหลัก : ปลูกข้าว จำนวน 5 ไร่
- ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเหนียวและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- งดเผาฟางและไถกลบตอซังพืช : จำนวน 5 ไร่ ทำมาแล้ว 2 ปี
- การใช้ปุ๋ยปีปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 อัตรา 50 กิโลกรัม/ไร่ หว่านปอเทืองและไถกลบ 10 กิโลกรัม/ไร่
- งดเผาฟางและไถกลบตอซังพืชแล้ว : ดินร่วนขึ้น
- การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปปลูก เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามและให้คำปรึกษาการดำเนินงาน
- ความคิดเห็นของเกษตรกร : ฟังพอใจ เพราะได้ประโยชน์มาก
- ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

2.7 การใช้ประโยชน์สระน้ำประจำไร่นาและแหล่งน้ำขนาดเล็ก

1) นางจนิตา พานทอง : บ้านเลขที่ 52/2 หมู่ที่ 7 ตำบลชัยบุรี อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

E 0622609 N 0853752

มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด : จำนวน 3 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ปลูกผักขาย

เดิมเคยใช้แหล่งน้ำทำการเกษตรจาก : แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง ลำห้วย หนองน้ำ บึง
กรมพัฒนาที่ดินขุดสระน้ำให้ : จำนวน 1 สระ เมื่อวันที่ กันยายน 2551 ถูกต้องตามแบบ

ใช้ประโยชน์จากสระน้ำของกรมพัฒนาที่ดิน : ใช้น้ำปลูกผัก เลี้ยงปลา และปลานิล 500 ตัว

ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร : ไม่มี เพราะได้รับบริการจากหมอดินตลอดเวลา

2.8 กิจกรรมการฟื้นฟูพื้นที่ผ่านการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ

1) นายสุเทพ หมดหมั่น : บ้านเลขที่ 21 หมู่ที่ 3 ตำบลฝาละมี อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง

มีพื้นที่นาทุ่งร้าง : จำนวน 16 ไร่ ขร่อง ปลูกมะพร้าว มะม่วง กลิ้ว พริก มะเขือ

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : ฟังพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ต้องการปุ๋ยเพิ่มเติม

2) นางสาปดาหะ หมมิหนะ : บ้านเลขที่ 290 หมู่ที่ 3 ตำบลฝาละมี อำเภอปากพูน จังหวัดพัทลุง
 มีพื้นที่นาทุ่งร้าง จำนวน 11 ไร่ ขร่อง ปลูกมะพร้าว มะม่วง กล้าย พริก มะเขือ
 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน ฟิงพอใจ

ปัญหาอุปสรรค ไม่มี

ข้อเสนอแนะ ต้องการปุ๋ยเพิ่มเติม

3) นายโกวิทย์ หัสนันต์ : บ้านเลขที่ 181 หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเทชะยน จังหวัดพัทลุง

มีพื้นที่นาทุ่งร้าง : จำนวน 30 ไร่ ขร่อง ปลูกมะพร้าว มะม่วง กล้าย พริก มะเขือ

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : ฟิงพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ต้องการปุ๋ยเพิ่มเติม

2.9 จุดเรียนรู้ประจำตำบล/ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาที่ดิน

1) นายอำนาจ คำช่วย : บ้านเลขที่ 145 หมู่ที่ 2 ตำบลห่านโพธิ์ อำเภอเทชะยน จังหวัดพัทลุง

E 0625031 N 0830467

ได้รับแจกวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โดโลไมท์ สารเร่งพด.1 พด. 2 พด.3 และ พด.7 (ใช้เองและแจกให้กับสมาชิก)

คุณภาพของวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด มีความงอกประมาณ 80 เปอร์เซ็นต์ โดโลไมท์ใช้ในสวนยางพารา ได้ผลดี สารเร่ง พด.1 ทำปุ๋ยหมักจากขี้วัว-ควายใช้กับยางพาราได้ผลดี สารเร่งพด.2 ทำน้ำหมักชีวภาพจากหอยเชอร์รี่ ใช้ในสวนยางพารา ได้ผลดี สารเร่งพด.3 ทำน้ำหมักชีวภาพร่วมกับน้ำหมักชีวภาพจากสารเร่งพด.2 สารเร่งพด. 7 ทำน้ำหมักชีวภาพจากสะเดา ข่า บอระเพ็ด ใช้กับพืชผัก สำหรับไล่แมลง

ความพร้อมของจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : มีอุปกรณ์ตรวจสอบดิน มีแผนที่ดินและแผ่นพับแสดงปัจจัยการผลิตของกรมพัฒนาที่ดิน มีการทำบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่มาขอรับบริการ มีความพร้อมในการให้คำแนะนำ

ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับจากจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : เป็นศูนย์เรียนรู้ของสมาชิก

ข้อเสนอแนะ : ต้องการให้กรมพัฒนาที่ดินบริการสารเร่ง พด. ต่างๆ เพิ่มมากขึ้น

2) **นายสุธรรม คำคง :** บ้านเลขที่ 22 หมู่ที่ 7 ตำบลหานโพธิ์ อำเภอเทชะยน จังหวัดพัทลุง
E 0625031 N 0830467

ได้รับแจกวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด (ถั่วพุ่ม) โดโลไมท์ สารเร่ง พด. 2

คุณภาพของวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด มีความงอกประมาณ 80 เปอร์เซ็นต์ โดโลไมท์ใช้กับไม้ผลและยางพาราได้ผลดี สารเร่ง พด.2 ทำน้ำหมักชีวภาพจากหอยเชอร์รี่ และปลาใช้กับยางพารา

ความพร้อมของจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : มีแผ่นพับ แต่ไม่มีแผนที่ดิน มีการทำบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่มาขอรับบริการ แต่มีความพร้อมในการให้คำแนะนำ

ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับจากจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : เป็นศูนย์เรียนรู้ของสมาชิก

ข้อเสนอแนะ : ให้ความรู้ตลอดเวลา

3) นายประสิทธิ์ คำคง : บ้านเลขที่ 29 หมู่ที่ 7 ตำบลหานโพธิ์ อำเภอเทษยสัน จังหวัดพัทลุง
E 0628910 N 0831833

ได้รับแจกวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด (ถั่วพุ่ม ถั่วพุ่ม ปอเทือง) โดโลไมท์ สารเร่ง พด.1 พด.2 พด.3 พด.6 พด.7 (ใช้เองและแจกให้กับสมาชิก)

คุณภาพของวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด มีความงอกประมาณ 80-90 เปอร์เซ็นต์ โดโลไมท์ใช้ในแปลงผัก ขางพาราและไม้ผล สารเร่ง พด.1 ทำปุ๋ยหมักจากขี้วัว-ควาย-ไก่ กล้วย รำละเอียดใช้กับพืชผักและขางพารา สารเร่ง พด.2 ทำน้ำหมักชีวภาพจากเศษปลา และหอยเชอร์รี่ใช้ในนาข้าว สารเร่งพด.3 ทำน้ำหมักชีวภาพใช้ร่วมกับน้ำหมักชีวภาพจากสารเร่งพด.2 สารเร่งพด.6 ใช้ดับกลิ่นของเสียจากครัวเรือน สารเร่งพด.7 ทำน้ำหมักชีวภาพจากตะไคร้หอม ข่า ขมิ้น หางไหล สำหรับไล่แมลงในแปลงผักและไม้ผล

ความพร้อมของจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : มีชุดตรวจสอบดิน มีแผนที่ดินและแผ่นพับแสดงปัจจัยการผลิตของกรมพัฒนา มีการทำบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่มาขอรับบริการ มีความพร้อมในการให้คำแนะนำ

ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับจากจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : เป็นศูนย์เรียนรู้ของสมาชิก

ข้อเสนอแนะ :-

4) นายวิโรดม รักษ์จันทร์ : บ้านเลขที่ 48/2 หมู่ที่ 8 ตำบลบ้านนา อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง E 0596355 N 0838945

ได้รับแจกวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โดโลไมท์ สารเร่งพด.1 พด. 2 พด.3 และ พด.7 (ใช้เองและแจกให้กับสมาชิก)

คุณภาพของวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด มีความงอกประมาณ 80-90 เปอร์เซ็นต์ โดโลไมท์ใช้กับไม้ผลและยางพาราได้ผลดี สารเร่ง พด.1 ทำปุ๋ยหมักใช้กับยางพารา สารเร่งพด.2 และสารเร่งพด.3 ใช้ทำน้ำหมักชีวภาพและใช้ผสมรวมกันในสวนยางพาราและส้มโชกุน สารเร่ง พด.7 ทำน้ำหมักชีวภาพสำหรับไล่แมลงในแปลงผักและส้มโชกุน

ความพร้อมของจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : มีชุดตรวจสอบดินแต่น้ำยาหมัก มีแผนที่ดินและแผนผัง แสดงปัจจัยการผลิตของกรมพัฒนาที่ดิน ไม่มีการทำบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่มาขอรับ การบริการ แต่มีความพร้อมในการให้คำแนะนำ

ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับจากจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : เป็นศูนย์เรียนรู้ของสมาชิก

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

5) นายโรจน์ หนูแดง : บ้านเลขที่ 21 หมู่ที่ 6 ตำบลหาญขัน อำเภอมือง จังหวัดพัทลุง
E 0621501 N 0844981

ได้รับแจกวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โดโลไมท์ สารเร่งพด.1 พด. 2 พด.3 และ พด.7 (ใช้เองและ แจกให้กับสมาชิก)

คุณภาพของวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด มีความงอกประมาณ 90 เปอร์เซ็นต์ โดโลไมท์ใช้กับไม้ผลและยางพาราได้ผลดี สารเร่ง พด.1 ทำปุ๋ยหมักจากแกลบและหญ้าแห้ง สารเร่งพด.2 ทำน้ำหมักชีวภาพจากหอยเชอร์รี่ สารเร่งพด.3 ทำน้ำหมักชีวภาพและใช้ ร่วมกับน้ำหมักชีวภาพจากสารเร่งพด.2 สารเร่งพด.7 ทำน้ำหมักชีวภาพไล่แมลง

ความพร้อมของจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้: มีกระเป๋าดูตรวจสอบดิน มีแผนที่ดินและแผ่นพับแสดง
 ปัจจัยการผลิตต่างๆ ของกรมพัฒนาที่ดิน มีความพร้อมในการให้คำแนะนำ
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้: เป็นศูนย์เรียนรู้ของสมาชิก
ข้อเสนอแนะ: นำยาวิเคราะห์ดิน ถ้าหมุดกรมพัฒนาที่ดินควรจัดหามาให้

3.10 กิจกรรมสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพัทลุง

โครงการฟาร์มตัวอย่าง หมู่ที่ 1 บ้านหาดไข่เต่า หมู่ที่ 8 บ้านสหกรณ์และหมู่ที่ 10 บ้านครองชีพ
 ตำบลนาปะขอ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง

3.11 เกษตรอินทรีย์ในโรงเรียน

โรงเรียนบ้านศาลาหน้า หมู่ 3 ต.บ้านพร้าว อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง

ควรได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตต่างๆ ติดตาม แนะนำและส่งเสริมให้มีการผลิตเพิ่มขึ้น
 เพียงพอสำหรับทำอาหารกลางวันภายในโรงเรียน

สรุปประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะสถานีพัฒนาที่ดินพัทลุง

ประเด็นปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1 การอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยหญ้าแฝก (หญ้าแฝกเพื่อแจกจ่ายและหญ้าแฝกเพื่อปลูก)	
หญ้าแฝกตายบ้างเล็กน้อย	ควรมีการปลูกซ่อม
2 การใช้พืชปุ๋ยสดในพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจ	
การใช้เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	แนะนำอัตราการใช้ให้ถูกต้องตามคำแนะนำ
ประโยชน์ของพืชปุ๋ยสด	ควรแนะนำให้เกษตรกรสังเกตประโยชน์ของพืชปุ๋ยสด เช่น ความร่วนซุยของดิน การเจริญเติบโตของพืชที่ปลูก และผลผลิตที่ได้รับ รวมถึงการใช้ปุ๋ยเคมีเปรียบเทียบกับที่ผ่านมา
3 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในเขตพัฒนาที่ดิน	
การบริการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำให้เกษตรกรเข้าใจ เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับไม่สามารถทำให้กับเกษตรกรทุกรายได้ การดำเนินงานของกรมฯ เป็นการสาธิตเพื่อให้เกษตรกรนำไปใช้เป็นแนวทางดำเนินงานเท่านั้น
การใช้ประโยชน์และการดูแลรักษากิจกรรมระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่ได้รับการสนับสนุน	แนะนำให้เกษตรกรใช้ประโยชน์จากกิจกรรมที่ได้รับอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยใช้ปัจจัยการผลิตของกรมพัฒนาที่ดิน เช่น ปลูกหญ้าแฝก ปรับปรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ เป็นต้น
4 การปรับปรุงดินด้วยวัสดุปุ๋ย	
การบริการวัสดุปุ๋ย	บริการปุ๋ยให้สอดคล้องกับตามความต้องการปุ๋ยของดินและพื้นที่เพาะปลูก
ชนิดของวัสดุปุ๋ย	หินปูนฝุ่นใช้ยากและใช้ปริมาณมาก
ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้วัสดุปุ๋ย	ข้อมูลประโยชน์จากการใช้ปุ๋ยไม่ชัดเจน ควรทำความเข้าใจกับเกษตรกรว่าเป็นการปรับสภาพความเป็นกรดของดินให้เหมาะสมกับการปลูกพืชและใช้ตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่

5 การผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ (สารเร่งพด.)	
การวิเคราะห์ตัวอย่างดินก่อนและหลังใช้ปุ๋ย	วิเคราะห์ดินหรือทำแผนที่แสดงความเป็นกรดเป็นด่างของดิน สำหรับบริการวัสดุปุ๋ยตามต้องการปุ๋ยของดินและศึกษาการเปลี่ยนแปลงภายหลังดำเนินการ
การวิเคราะห์ถึงปัญหาทรัพยากรดิน	ควรมีการวิเคราะห์ถึงปัญหาของทรัพยากรดิน เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัจจัยและอัตราของวัสดุปรับปรุงดิน
วัสดุทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพหายาก	ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพภายในครัวเรือน
อัตราส่วนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพไม่แน่นอน	ควรแนะนำให้เกษตรกรสังเกตการณ์ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ชนิดของปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพกับชนิดพืชที่ปลูก
ประโยชน์ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ	ควรแนะนำให้เกษตรกรสังเกตประโยชน์ของปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ
6 การรณรงค์คณาพางและไถกลบตอซังพืช	
ปัญหาทรัพยากรดินในพื้นที่รณรงค์คณาพางและไถกลบตอซังพืช	วิเคราะห์ดินและสภาพพื้นที่ สำหรับใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไข
การพัฒนาที่ดินภายหลังไม่คณาพางและไถกลบตอซังพืช	ควรแนะนำและส่งเสริมให้เกษตรกรมีการพัฒนาที่ดิน โดยใช้ปัจจัยการผลิตของกรมพัฒนา เช่น พืชปุ๋ยสด วัสดุปุ๋ย
ประโยชน์จากการคณาพางและไถกลบตอซังพืช	ควรแนะนำให้เกษตรกรสังเกตประโยชน์ที่ได้รับจากการคณาพางและไถกลบตอซังพืช เช่น ความร่วนซุยของดิน สิ่งที่มีชีวิตในดิน
7 การใช้ประโยชน์สระน้ำประจำไร่นาและแหล่งน้ำขนาดเล็ก	
การใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาและแหล่งน้ำขนาดเล็ก	ควรมีการพัฒนาพื้นที่บริเวณขอบๆ สระน้ำ ด้วยปัจจัยการผลิตต่างๆ ของกรมพัฒนาที่ดินและใช้ประโยชน์จากน้ำในสระอย่างมีประสิทธิภาพร่วมกับเลี้ยงปลา
การดูแลรักษาสระน้ำและแหล่งน้ำขนาดเล็ก	แนะนำให้เกษตรกรช่วยกันดูแลรักษาบ่อน้ำ เช่น มีการปลูกหญ้าแฝก ซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดเสียหาย เพื่อให้สระน้ำสามารถใช้ได้อย่างยั่งยืน

8 การฟื้นฟูพื้นที่ที่ผ่านการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ	
ตรวจสอบสมบัติดิน	ปรับปรุงดินตามสภาพปัญหาของดินก่อนและหลังปลูก
การพัฒนาที่ดิน	แนะนำให้เกษตรกรใช้ปัจจัยการผลิตของกรมพัฒนาที่ดินฟื้นฟู แก้ไขและปรับปรุงบำรุงดินให้สามารถเพาะปลูกได้
การติดตามของเจ้าหน้าที่	ควรมีการติดตามผลการดำเนินงานภายหลังจากที่ดำเนินการไปแล้ว เช่น การเปลี่ยนแปลงสมบัติดิน การเจริญเติบโตของพื้นที่ปลูก
9 จุดเรียนรู้ประจำตำบล/ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาที่ดิน	
สถานที่จัดทำจุดเรียนรู้	จุดเรียนรู้ควรมีการจัดสถานที่เป็นส่วนๆ เช่น พื้นที่แสดงปัจจัยการผลิต แผ่นที่และแผ่นพับต่างๆ ของกรมพัฒนาที่ดิน ป้ายแสดงพื้นที่จุดเรียนรู้ แปลงสาธิต เป็นต้น
10 กิจกรรมสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสงขลา	
พื้นที่ดำเนินงาน	ควรมีซ่อมแซมหญ้าให้สมบูรณ์อยู่เสมอ เนื่องจากเป็นสถานที่มีเกษตรกรมาเยี่ยมชมอยู่เป็นประจำ
11 เกษตรอินทรีย์ในโรงเรียน	
การส่งเสริมและขยายผล	ควรส่งเสริมและขยายผลอย่างต่อเนื่อง

3 สถานีพัฒนาที่ดินตรัง

3.1 การอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยหญ้าแฝก (หญ้าแฝกเพื่อแจกจ่ายและหญ้าแฝกเพื่อปลูก)

1) นายสุรพงศ์ ช่วยดี : บ้านเลขที่ 136/1 หมู่ที่ 6 ตำบลนาโต๊ะหมิง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

E 0552104 N 0839070

พื้นที่นำไปปลูก : ปลูกหญ้าแฝกข้างร่องน้ำ

จำนวนหญ้าแฝก : ปลูกหญ้าแฝก จำนวน 5,000 กกล้า เดือนเมษายน 2551

พันธุ์หญ้าแฝก : หญ้าแฝกพันธุ์สงขลา3

วิธีการปลูก : ปลูกหญ้าแฝกถูกต้องตามหลักวิชาการ

ความสมบูรณ์ของหญ้าแฝก : หญ้าแฝกออกงามดี มีตายบ้างเล็กน้อย

การดูแลรักษา : การตัดแต่งใบหญ้าแฝก

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : มีเจ้าหน้าที่เข้ามาให้คำแนะนำก่อนนำไปปลูก

ผลประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับ : ช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชุ่มชื้น

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้หญ้าแฝก : พึงพอใจ

ปัญหาและอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ควรส่งเสริมการใช้หญ้าแฝกให้ขยายกว้างมากขึ้น

2) นายกมลศิลป์ คีรีรัตน์ : บ้านเลขที่ 105 หมู่ที่ 7 ตำบลนาเมืองเพชร อำเภอเสนา จังหวัดศรีสะเกษ

พื้นที่นำไปปลูก : ปลูกหญ้าแฝกรอบคลองในสวนยางพารา

จำนวนหญ้าแฝก : ปลูกหญ้าแฝก จำนวน 5,000 กกล้า เดือน ธันวาคม 2551

พันธุ์หญ้าแฝก : หญ้าแฝกพันธุ์สงขลา3

วิธีการปลูก : ปลูกหญ้าแฝกถูกต้องตามหลักวิชาการ มีตายบ้างเล็กน้อย

ความสมบูรณ์ของหญ้าแฝก : หญ้าแฝกออกงามดี

การดูแลรักษา : มีการตัดใบหญ้าแฝกและปลูกซ่อมอยู่เสมอ

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : มีเจ้าหน้าที่เข้ามาให้คำแนะนำก่อนนำไปปลูก

ผลประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับ : ช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ดักตะกอนและรักษาความชุ่มชื้นและตัดหญ้าแฝกให้วัวกิน

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้หญ้าแฝก : พอใจ ช่วยรักษาหน้าดินและทำให้ดินดีขึ้น

ปัญหาและอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : -

3) นายสมพล บุญแก้ว : บ้านเลขที่ 13/1 หมู่ที่ 2 ตำบลนาเมืองเพชร อำเภอเสนา จังหวัดศรีสะเกษ

E 0551215 N 0835071

พื้นที่นำไปปลูก : ปลูกหญ้าแฝกข้างร่องน้ำ

จำนวนหญ้าแฝก : ปลูกหญ้าแฝก จำนวน 5,000 กกล้า เดือนมกราคม 2551

พันธุ์หญ้าแฝก : หญ้าแฝกพันธุ์สงขลา3

วิธีการปลูก : ปลูกหญ้าแฝกถูกต้องตามหลักวิชาการ

ความสมบูรณ์ของหญ้าแฝก : แฝกออกงามดี มีตายบ้างเล็กน้อย

การดูแลรักษา : มีการตัดใบหญ้าแฝก แต่ไม่มีการปลูกซ่อม

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : มีเจ้าหน้าที่เข้ามาให้คำแนะนำก่อนนำไปปลูก

ผลประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับ เห็นผล : ช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชุ่มชื้น

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้หญ้าแฝก : ได้ผลดี มีความพอใจ

ปัญหาและอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ต้องการพืชคลุมดิน

4) นายสนอง ชูชาติ : บ้านเลขที่ 206 หมู่ที่ 3 ตำบลเขาวิเศษ อำเภอเขาวิเศษ จังหวัดตรัง

E 0549653 N 0849631

พื้นที่นำไปปลูก : ปลูกหญ้าแฝกข้างร่องน้ำ

จำนวนหญ้าแฝก : ปลูกหญ้าแฝก จำนวน 15,000 กล้า เดือนมกราคม 2551

พันธุ์หญ้าแฝก : หญ้าแฝกพันธุ์สงขลา3

วิธีการปลูก : ปลูกหญ้าแฝกถูกต้องตามหลักวิชาการ

ความสมบูรณ์ของหญ้าแฝก : หญ้าแฝกออกงามดี มีตายบ้างเล็กน้อย

การดูแลรักษา : มีการตัดใบหญ้า แต่ไม่มีการปลูกซ่อม

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : มีเจ้าหน้าที่เข้ามาให้คำแนะนำก่อนนำไปปลูก

ผลประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับ : ช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชุ่มชื้น

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้หญ้าแฝก : ได้ผลดี มีความพอใจ

ปัญหาและอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ต้องการโคโลไมท์ใช้ในสวนปาล์ม

3.2 การใช้พืชปุ๋ยสดในพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจ

1) นายจรัส แก้วประจำ : บ้านเลขที่ 131/12 หมู่ที่ 8 ตำบลบ้านนา อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง มีพื้นที่ทั้งหมด 42 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ปลูกยางพาราพันธุ์ 600 จำนวน 10 ไร่ ปาล์มน้ำมัน จำนวน 30 ไร่ และไม้ผล 2 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเป็นกรดและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ชนิดเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดที่ได้รับ : เมล็ดถั่วพรีและปอเทือง จำนวน 100 กิโลกรัม เดือนพฤษภาคม 2551

อัตราการใช้ : ใช้เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด อัตรา 15 กิโลกรัม/ไร่ (เมล็ดพันธุ์ออก 50 เปอร์เซ็นต์)

การใช้ปุ๋ยปีปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 20-8-20 และ 15-10-35 อัตรา 20 กิโลกรัม/ไร่ ร่วมกับใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ เหมือนเดิม

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปปลูก

ความคิดเห็นของเกษตรกร : ฟังพอใจ ดินร่วนขึ้นและได้รับความรู้เพิ่มขึ้น

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ได้เมล็ดพันธุ์ไม่ตรงตามฤดูกาล ควรแจกจ่ายให้ตรงตามฤดูกาลปลูก

2) น.ส.กัญญาวิ ชัยเสนีย์ : บ้านเลขที่ 68/5 หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านนา อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง มีพื้นที่ทั้งหมด 5 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ปลูกยางพารา พันธุ์ 600 อายุ 2 ปี

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ชนิดเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดที่ได้รับ : ถั่วพรี จำนวน 100 กิโลกรัม เดือนพฤษภาคม 2550

อัตราการใช้ ใช้เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด : อัตรา 20 กิโลกรัม/ไร่ (ใช้ตามที่ได้รับมา)

การใช้ปุ๋ยปีปัจจุบัน : ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 20-8-20 อัตรา 20 กิโลกรัม/ไร่

หลังใช้พืชปุ๋ยสดแล้ว : ยางพาราเจริญเติบโตดี ดินร่วน

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปปลูก

ความคิดเห็นของเกษตรกร : ฟังพอใจ ดินร่วนขึ้น

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ควรขยายผลเพิ่มขึ้น เนื่องจากเริ่มได้รับการยอมรับจากเกษตรกร

3.3 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในเขตพัฒนาที่ดิน

1) นายกิตติ แก้วขาว : บ้านเลขที่ 145 หมู่ที่ 5 ตำบลเขาวิเศษ อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง มีพื้นที่ทั้งหมด 4 ไร่

พื้นที่ที่ได้รับการช่วยเหลือ : ขร่องจำนวน 4 ไร่

พื้นที่ก่อนจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : นาไร่ร้าง

พื้นที่หลังจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : ปลูกปาล์มน้ำมัน

ผลประโยชน์จากสิ่งก่อสร้าง : ยกร่องปลูกปาล์มน้ำมัน

การติดตามงานของเจ้าหน้าที่ : เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามงานและให้คำแนะนำสม่ำเสมอ

ความคิดเห็นของเกษตรกร : ฟังพอใจมาก

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มีเส้นทางลำเรียงในการเข้าพื้นที่จัดระบบ

ข้อเสนอแนะ : ต้องการให้ดำเนินการกับเกษตรกรรายอื่นๆ

2) นายสุทัศน์ ศรีบุญนาค : บ้านเลขที่ 64 หมู่ที่ 17 ตำบลเขาวิเศษ อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง มีพื้นที่ทั้งหมด 5 ไร่

พื้นที่ที่ได้รับการช่วยเหลือ : ยกร่อง จำนวน 5 ไร่

พื้นที่ก่อนจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : นาไร่

พื้นที่หลังจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : ปลูกปาล์มน้ำมัน

ผลประโยชน์จากสิ่งก่อสร้าง : ยกร่องปลูกปาล์มน้ำมัน

การติดตามงานของเจ้าหน้าที่ : เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามงานและให้คำแนะนำสม่ำเสมอ

ความคิดเห็นของเกษตรกร : ดีใจที่ทางราชการได้มาขุดยกร่องให้ สามารถใช้พื้นที่ได้ เพราะถ้าขุดเองต้องลงทุนมาก

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : อยากให้สนับสนุนโครงการต่อเนื่องเพราะยังมีอีกหลายรายที่ยังไม่ได้รับ

3) นายดำรงทัศน์ คงอินแก้ว : บ้านเลขที่ 54 หมู่ที่ 17 ตำบลเขาวิเศษ อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง มีพื้นที่ทั้งหมด 7 ไร่

พื้นที่ที่ได้รับการช่วยเหลือ : ยกร่อง จำนวน 7 ไร่

พื้นที่ก่อนจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : นาไร่

พื้นที่หลังจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : ปลูกปาล์มน้ำมัน

ผลประโยชน์จากสิ่งก่อสร้าง : ยกร่องปลูกปาล์มน้ำมัน

การติดตามงานของเจ้าหน้าที่ : เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามงานและให้คำแนะนำสม่ำเสมอ

ความคิดเห็นของเกษตรกร : ดีใจที่ทางราชการได้มาขุดยกร่องให้ สามารถใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

4) นายเยียน หนูนพล : บ้านเลขที่ 139 หมู่ที่ 5 ตำบลเขาวิเศษ อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง มีพื้นที่ทั้งหมด 10.2 ไร่

พื้นที่ที่ได้รับการช่วยเหลือ : ยกร่อง จำนวน 10.2 ไร่

พื้นที่ก่อนจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : นาไร่

พื้นที่หลังจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : ปลูกปาล์มน้ำมัน

ผลประโยชน์จากสิ่งก่อสร้าง : ยกร่องปลูกปาล์มน้ำมัน

การติดตามงานของเจ้าหน้าที่ : เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามงานและให้คำแนะนำสม่ำเสมอ

ความคิดเห็นของเกษตรกร : ดีใจที่ทางราชการได้มาขุดยกร่องให้

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มีทางลำเลียงเข้าพื้นที่

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

3.4 การปรับปรุงบำรุงดินด้วยวัสดุปุ๋ย

1) โดโลไมท์

(1) นางจำเนียร มากเพชร : บ้านเลขที่ 222 หมู่ที่ 4 ตำบลเขาวิเศษ อำเภอเขาวิเศษ จังหวัดตรัง มีพื้นที่ทั้งหมด 3 ไร่ E 0551881 N 0846090

ปลูกพืชหลัก : ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน 3 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเหนียวและความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ชนิดปุ๋ยเพื่อการเกษตรที่ได้รับ : โดโลไมท์ 250 กิโลกรัม

ผลวิเคราะห์ตัวอย่างดิน : ไม่ได้วิเคราะห์ดินก่อนใส่ปุ๋ย

อัตราการใช้ : หว่านรอบทรงพุ่มช่วงปลายฤดูฝน

การใช้ปุ๋ยปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยเคมีตราไข่มุก (จำสูตรไม่ได้) 100 กิโลกรัม/ครั้ง ใส่ 2 ครั้ง/ปี

หลังใส่ปุ๋ยแล้ว : ปาล์มน้ำมันเจริญเติบโตดี ดินร่วน

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปใช้และติดตามงานเสมอ

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : พึงพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ต้องการให้เจ้าหน้าที่เข้ามาส่งเสริมเพิ่มเติม

(2) นายลิขิต แสงเสน : บ้านเลขที่ 103 หมู่ที่ 4 ตำบลเขาวิเศษ อำเภอเขาวิเศษ จังหวัดตรัง มีเนื้อที่ 23 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน 23 ไร่

ชนิดปุ๋ยเพื่อการเกษตรที่ได้รับ : โดโลไมท์ 1,000 กิโลกรัม ใช้ในพื้นที่ 8 ไร่

ผลวิเคราะห์ตัวอย่างดิน : ไม่มีการวิเคราะห์ดินก่อนใส่ปุ๋ย

อัตราการใช้ : 120 กิโลกรัม/ไร่

การใช้ปุ๋ยที่ผ่านมา : ใช้ปุ๋ยสำเร็จ จำนวน 20 กิโลกรัม/ไร่ ร่วมกับการปลูกปอเทือง อัตรา 10 กิโลกรัม/ไร่ งดประมาณ 80 เปอร์เซ็นต์ ไม่มีการไถกลบ

หลังใส่ปุ๋ยแล้ว : ปาล์มน้ำมันเจริญเติบโตดี ดินร่วนขึ้น

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : มีการแนะนำก่อนนำไปปลูกและเข้ามาประสานงานเสมอ

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : พึงพอใจมาก

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มีทางลำเรียงเข้าพื้นที่

ข้อเสนอแนะ : ควรให้บริการอย่างต่อเนื่อง

(3) **นายชอบ คุ้มเคย :** บ้านเลขที่ 102 หมู่ที่ 17 ตำบลเขาวิเศษ อำเภอเขาวิเศษ จังหวัดตรัง มีพื้นที่ทั้งหมด 3.5 ไร่

ชนิดพืชที่ปลูก : ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน 3.5 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเหนียวและความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ชนิดปุ๋ยเพื่อการเกษตรที่ได้รับ : โดโลไมท์ 15 กระสอบ (375 กิโลกรัม)

ผลวิเคราะห์ตัวอย่างดิน : ไม่มีการวิเคราะห์ดินก่อนใส่ปุ๋ย

อัตราการใช้ : 100 กิโลกรัม/ไร่ หว่านในร่องปาล์มน้ำมัน

การใช้ปุ๋ยที่ผ่านมา : ใช้ปุ๋ยตราไข่มุก อัตรา 5 กระสอบ ร่วมกับปุ๋ยคอกจากวัว 1.5 กิโลกรัม/ต้น

หลังใส่ปุ๋ยแล้ว : ปาล์มน้ำมันเจริญเติบโตดี ดินร่วน

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปใช้ มีการติดตามและให้คำแนะนำกับเกษตรกรเสมอ

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : พึงพอใจ ดินดีขึ้น

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ต้องการท่อระบายน้ำ

3.5 การผลิตและการใช้สารอินทรีย์ชีวภาพ (สารเร่ง พด.)

- 1) นายพรมบรร ชูออน : บ้านเลขที่ 91 หมู่ 1 ตำบลนาโตะหมิง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง มีเนื้อที่ทั้งหมด 50 ไร่ E 0559573 N 0834389

ปลูกพืชหลัก : ปลูกยางพารา พันธุ์ RRIM 600 จำนวน 30 ไร่ ปาล์มน้ำมันจำนวน 20 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเป็นกรดและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ใช้สารเร่งพด. : สารเร่งพด.1 ทำปุ๋ยหมัก และสารเร่งพด.2 ทำน้ำหมักชีวภาพจากเศษผักและปลา

การใช้ปุ๋ยปีปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15, 25-7-7, 18-20-0 ร่วมกับปุ๋ยหมักและปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

หลังใช้สารเร่งพด. : ฝักเจริญเติบโตดี ใบเขียวและดินร่วน และลดการใช้ปุ๋ยเคมีได้มาก

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปใช้ เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามและให้คำปรึกษาการดำเนินงาน

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : ฟังพอใจ ได้ประโยชน์

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ต้องการโคโลไมท์ เพื่อปรับสภาพความเป็นกรดของดิน

- 2) นายชัน นากลือ : บ้านเลขที่ 16 หมู่ 4 ตำบลนาโตะหมิง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง มีเนื้อที่ทั้งหมด 40 ไร่ E 0559573 N 0834389

ปลูกพืชหลัก : ปลูกยางพารา จำนวน 37 ไร่ ฝักจำนวน 3 ไร่

ใช้สารเร่งพด. : สารเร่งพด.1 ทำปุ๋ยหมักจากขี้วัว สารเร่งพด.3 ทำน้ำหมักชีวภาพใช้ร่วมกับปุ๋ยหมักในพื้นที่ปลูกฝัก

การใช้ปุ๋ยปีปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 (ใช้ไม่มาก) ในแปลงฝัก

หลังใช้สารเร่งพด. : ฝักเจริญเติบโตดี ดินร่วนขึ้น ลดการใช้ปุ๋ยเคมีได้มาก

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปใช้ เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามและให้คำปรึกษาการดำเนินงาน

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : ฟังพอใจ ได้ประโยชน์มาก

ปัญหาอุปสรรค : วัสดุทำปุ๋ยหมักหายาก

ข้อเสนอแนะ : อยากให้เจ้าหน้าที่เข้ามาส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง

3.6 การรณรงค์งดเผาฟางและไถกลบตอซังพืช

1) นางพัน สะมาธิ : บ้านเลขที่ 21/1 หมู่ที่ 4 ตำบลนาพระ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง มีพื้นที่ทั้งหมด 12 ไร่ E 0572790 N 0836519

ปลูกพืชหลัก : ข้าว พันธุ์เล็บนก จำนวน 12 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

งดเผาฟางและไถกลบตอซังพืช : จำนวน 6 ไร่ ทำมาแล้ว 1 ปี ใช้น้ำหมักชีวภาพหมักตอซัง ประมาณ 15 วัน

การใช้ปุ๋ยปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 อัตรา 25 กิโลกรัม/ไร่ และปลูกพืชปุ๋ยสดถั่วพรี อัตรา 5 กิโลกรัม/ไร่ งามมากกว่า 80-90 เปอร์เซ็นต์

งดเผาฟางและไถกลบตอซังแล้ว : ข้าวเจริญเติบโตดี ดินร่วนและได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปปลูก เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามและให้คำปรึกษาการดำเนินงาน

ความคิดเห็นของเกษตรกร : ฟังพอใจ มีประโยชน์มาก

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : -

2) นางเปลี่ยน คงแก้ว: บ้านเลขที่ 16 หมู่ที่ 4 ตำบลนาพระ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง มีพื้นที่
ทั้งหมด 7 ไร่ E 0572790 N 0836519

ปลูกพืชหลัก : ปลูกข้าว พันธุ์เล็บนก จำนวน 7 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินแน่นและความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

งดเผาฟางและไถกลบตอซังพืช : จำนวน 3 ไร่ ทำมาแล้ว 2 ปี ใช้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพหมักตอซัง
การใช้ปุ๋ยปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 อัตรา 25 กิโลกรัม/ไร่ ร่วมกับการใช้น้ำหมักชีวภาพ
และปลูกพืชปุ๋ยสด ถั่วพริ้ว อัตรา 5 กิโลกรัม/ไร่

งดเผาฟางและไถกลบตอซังพืช : ข้าวเจริญเติบโต ดินร่วนและให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 35 ถัง/ไร่
เป็น 50 ถัง/ไร่ ได้แนะนำการใช้ในรูปของกลุ่มเกษตรกร

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปปลูก เจ้าหน้าที่เข้ามา
ติดตามและให้คำปรึกษาการดำเนินงาน

ความคิดเห็นของเกษตรกร : มีความพึงพอใจ มีประโยชน์

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี **ข้อเสนอแนะ :** ไม่มี

4.7 การใช้ประโยชน์สระน้ำประจำไร่นาและแหล่งน้ำขนาดเล็ก

1) นายอ้น สุขลิ้ม : บ้านเลขที่ 61 หมู่ที่ 6 ตำบลสุโสะ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง
E 0574948 N 0802828

มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด : มีพื้นที่ 21 ไร่ ปลูกยางพารา 17 ไร่ และข้าว 4 ไร่

ปลูกพืชหลัก : เดิมปลูกปาล์มน้ำมัน ปัจจุบัน เปลี่ยนเป็นปลูกยางพารา

เดิมเคยใช้แหล่งน้ำทำการเกษตรจาก : น้ำฝน บ่อบาดาลและแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ
ลำคลอง ลำห้วย หนองน้ำ บึง

กรมพัฒนาที่ดินได้ชุดตระน้ำให้ : จำนวน 1 สระ เมื่อปี เมษายน 2551 ถูกต้องตามแบบ
ใช้ประโยชน์จากสระน้ำของกรมพัฒนาที่ดิน : คาดว่าจะใช้เลี้ยงปลาและปลูกพืชริมสระน้ำ
ปัญหาและข้อเสนอแนะ : ต้องการให้กรมมาส่งเสริมฟื้นฟูสภาพดินให้มีประสิทธิภาพในปลูกพืช

2) นายน้อม ช่วยมี : บ้านเลขที่ 90 หมู่ที่ 6 ตำบลนาโตะหมิง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด : มีเนื้อที่ 6 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ปลูกปาล์มน้ำมัน 6 ไร่

เดิมเคยใช้แหล่งน้ำทำการเกษตรจาก : น้ำฝน บ่อบาดาลและแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ
 ลำคลอง ลำห้วย หนองน้ำ บึง

กรมพัฒนาที่ดินได้ชุดตระน้ำให้ : จำนวน 1 สระ เมื่อปี มีนาคม 2551 ถูกต้องตามแบบ

ใช้ประโยชน์จากสระน้ำของกรมพัฒนาที่ดิน : ใช้เลี้ยงปลาจระเม็ด จำนวน 100 ตัว และใช้ใน
 คริวเรือน

ปัญหาและข้อเสนอแนะ : อยากให้ออกแบบให้ชุดสระลึกกว่านี้

3) นายสรพงศ์ ช่วยมี : บ้านเลขที่ 136/1 หมู่ที่ 6 ตำบลนาโตะหมิง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

E 0552104 N 0839070

มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด : มีเนื้อที่ทั้งหมด 10 ไร่ **ปลูกพืชหลัก :** ปลูกยางพารา 10 ไร่

เดิมเคยใช้แหล่งน้ำทำการเกษตรจาก : น้ำฝน บ่อบาดาลและแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ
 ลำคลอง ลำห้วย หนองน้ำ บึง

กรมพัฒนาที่ดินได้จัดสรรน้ำให้ : จำนวน 1 สระ เมื่อปี มีนาคม 2551 ถูกต้องตามแบบ
ใช้ประโยชน์จากสระน้ำของกรมพัฒนาที่ดิน : ใช้เลี้ยงปลาจุก จำนวน 500 ตัว และใช้ในครัวเรือน
ปัญหาและข้อเสนอแนะ : อยากให้หาพันธุ์มาปล่อย

4.8 กิจกรรมการฟื้นฟูพื้นที่ผ่านการเลี้ยงกิ้งกูดดำ

1) นายเพียร จอมเทียน : บ้านเลขที่ 194 หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านนา อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง
 มีพื้นที่ทั้งหมด 9 ไร่ E 0567373 N 0810454

พื้นที่ที่ได้รับการช่วยเหลือ : ทำคันดิน ขร่อง ปลุกปล้ำน้ำมัน 9 ไร่

มีพื้นที่น้ำท่วมขัง : จำนวน 9 ไร่

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : ฟังพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ดินเค็ม

ข้อเสนอแนะ : ต้องการให้บริการปุ๋ยและตรวจสอบสภาพดิน

4.9 จุดเรียนรู้อุปกรณ์ประจำตำบล/ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาที่ดิน

1) น.ส.กัลยา นิมละมัย : บ้านเลขที่ 61/5 หมู่ที่ 4 ตำบลเกาะเป็อย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง
 E 0576286 N 0825759

ได้รับแจกวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โคโลไมท์ สารเร่งพด.1 พด. 2 พด.3 และ
 พด.7 (ใช้เองและแจกให้กับสมาชิก)

คุณภาพของวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด ถั่วพุ่ม และถั่วพุ่ม มีความงอกประมาณ 80 เปอร์เซ็นต์ โดโลไมท์ใช้กับไม้ผลและยางพาราได้ผลดี สารเร่ง พด.1 ทำปุ๋ยหมักใช้กับยางพาราและไม้ผลได้ผลดี สารเร่ง พด.2 ทำน้ำหมักชีวภาพใช้กับไม้ผลได้ผลดี สารเร่งพด.3 ทำน้ำหมักชีวภาพใช้ร่วมกับน้ำหมักชีวภาพจากสารเร่งพด.2 ใช้ได้ผลดี น้ำหมักชีวภาพจากสารเร่ง พด.7 ใช้ไล่แมลงในแปลงผัก

ความพร้อมของจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : มีเครื่องมือตรวจสอบดิน มีแผนที่ดินและแผ่นพับแสดงปัจจัยการผลิตของกรมพัฒนาที่ดิน มีเกษตรกรที่มาขอรับการบริการ และมีความพร้อมในการให้คำแนะนำ

ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับจากจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : เป็นศูนย์เรียนรู้ของสมาชิก

ข้อเสนอแนะ : โดโลไมท์ไม่เพียงพอ ควรสนับสนุนให้เพียงพอและต่อเนื่อง

2) นายเกษม เพชรอุย : บ้านเลขที่ 55/3 หมู่ที่ 3 ตำบลนาโตะหมิง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

E 0554849 N 0835505

ได้รับแจกวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โดโลไมท์ สารเร่งพด.1 พด. 2 พด.3 และ พด.7 (ใช้เองและแจกให้กับสมาชิก)

คุณภาพของวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด มีความงอกประมาณ 80 เปอร์เซ็นต์ โดโลไมท์ใช้กับไม้ผลและยางพาราได้ผลดี สารเร่ง พด.1 ทำปุ๋ยหมักใช้กับยางพารา สารเร่ง พด.2 ทำน้ำหมักชีวภาพใช้กับไม้ผลได้ผลดี สารเร่งพด.7 ทำน้ำหมักชีวภาพใช้ไล่แมลงได้ผลดี

ความพร้อมของจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : มีชุดตรวจสอบดิน แผนที่ดินและแผ่นพับแสดงปัจจัยการผลิตของกรม มีการทำบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่มาขอรับการบริการ และมีความพร้อมในการให้คำแนะนำ

ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับจากจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : เป็นศูนย์เรียนรู้ของสมาชิก

ข้อเสนอแนะ : อยากให้สนับสนุนทางค่าเลี้ยง และแหล่งน้ำ

3) นายเกษม เพชรอุย : บ้านเลขที่ 43 หมู่ที่ 3 ตำบลนาโงยใต้ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง
E 0554849 N 0835505

ได้รับแจกวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โดโลไมท์ สารเร่งพด.1 พด. 2 พด.3 และ พด.7

คุณภาพของวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด ถั่วพริ้วและปอเทือง มีความงอกประมาณ 80 เปอร์เซ็นต์ โดโลไมท์ใช้กับปาล์มน้ำมันได้ผลดี สารเร่ง พด.1 ทำปุ๋ยหมักจากกากปาล์ม ใช้กับไม้ผลได้ผลดี สารเร่งพด.2 ทำน้ำหมักชีวภาพจากปลาใช้กับไม้ผลและปาล์มน้ำมัน ได้ผลดี สารเร่งพด.3 ทำน้ำหมักชีวภาพใช้ร่วมกับกับพด.1 และสารเร่งพด.7 ทำน้ำหมักชีวภาพจากบอระเพ็ด ตะไคร้ สาบเสือ โหระพา มะกรูด ยาเส้น ไบโกระเทียมใช้กับพืชผัก

ความพร้อมของจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : -

ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับจากจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : -

ข้อเสนอแนะ : ให้มาส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง

4) นายประเสริฐ อันทอง : บ้านเลขที่ 34 หมู่ที่ 3 ตำบลนาโต๊ะหมิง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง
E 0554849 N 0835505

ได้รับแจกวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : โดโลไมท์ สารเร่งพด.1 และพด. 2

คุณภาพของวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : โดโลไมท์ใช้กับไม้ผลได้ผลดี สารเร่ง พด.1 ทำปุ๋ยหมักและ สารเร่งพด.2 ทำน้ำหมักชีวภาพใช้ในสวนผลไม้ไม่ได้ผลดี

ความพร้อมของจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : -

ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับจากจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ :-

ข้อเสนอแนะ : ให้มาส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง

5) นายจ่านอง ชัยศร : บ้านเลขที่ 43/1 หมู่ที่ 3 ตำบลนาโยงใต้ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

E 0577176 N 0834257

ได้รับแจกวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : สารเร่งพด.1 พด. 2 พด.3 และพด.7

(ใช้เองและแจกให้กับสมาชิก)

คุณภาพของวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : สารเร่งพด.1 ทำปุ๋ยหมักจากขี้วัว แกลบ ขี้เลื่อยใช้กับแปลงปลูกผักได้ผลดี สารเร่งพด.2 ทำน้ำหมักจากปลา มะละกอ หอยเชอร์รี่ มะม่วงหิมพานต์ใช้กับแปลงผักได้ผลดี สารเร่งพด.3 ทำน้ำหมักชีวภาพใช้ร่วมกับน้ำหมักชีวภาพจากสารเร่งพด.2 ใช้ได้ผลดี สารเร่ง พด.7 ทำน้ำหมักชีวภาพสำหรับไล่แมลงในแปลงผัก

ความพร้อมของจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ :-

ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับจากจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ :-

ข้อเสนอแนะ : อยากได้กากน้ำตาลเพิ่มเติม และโคโลไมท์

4.10 เกษตรอินทรีย์ในโรงเรียน

โรงเรียนบางคราม หมู่ 4 ต.อ่าวตรง อ.วังวิเศษ จ.ตรัง

ควรได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตต่างๆ ติดตาม แนะนำและส่งเสริมให้มีการผลิตเพิ่มขึ้นให้เพียงพอกับการทำอาหารกลางวันภายในโรงเรียน

สรุปประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะสถานีพัฒนาที่ดินตรัง

ประเด็นปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1 การอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยหญ้าแฝก (หญ้าแฝกเพื่อแจกจ่ายและหญ้าแฝกเพื่อปลูก)	
หญ้าแฝกตายบ้างเล็กน้อย	ควรมีการปลูกซ่อม
2 การใช้พืชปุ๋ยสดในพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจ	
การใช้เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	แนะนำอัตราการใช้ให้ถูกต้องตามคำแนะนำ
ประโยชน์ของพืชปุ๋ยสด	ควรแนะนำให้เกษตรกรสังเกตประโยชน์ของพืชปุ๋ยสดในด้านการปรับปรุงดิน ด้านการเจริญเติบโต การใช้ปุ๋ยเคมีและผลผลิตที่ได้รับ
3 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในเขตพัฒนาที่ดิน	
การบริการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำไม่ทั่วถึง	อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานให้เกษตรกรเข้าใจ เป็นการทำแปลงสาธิต เพื่อให้เกษตรกรมาศึกษาและนำไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเอง
การใช้ประโยชน์และการดูแลรักษากิจกรรมระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่ได้รับการสนับสนุน	แนะนำให้เกษตรกรใช้ประโยชน์จากกิจกรรมที่ได้รับอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยใช้ปัจจัยการผลิตของกรมพัฒนาที่ดิน
4 การปรับปรุงดินด้วยวัสดุปุ๋ย	
การวิเคราะห์ตัวอย่างดินก่อนและหลังใช้ปุ๋ย	วิเคราะห์ดินหรือทำแผนที่แสดงความเป็นกรดเป็นด่างของดิน สำหรับบริการวัสดุปุ๋ยตามต้องการปุ๋ยของดิน
การบริการวัสดุปุ๋ย	บริการปุ๋ยให้สอดคล้องกับตามความต้องการปุ๋ยของดินและพื้นที่เพาะปลูก
ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้วัสดุปุ๋ย	ข้อมูลประโยชน์จากการใช้ปุ๋ยไม่ชัดเจน ควรทำความเข้าใจกับเกษตรกรว่าเป็นการปรับสภาพความเป็นกรดของดินให้เหมาะสมกับการปลูกพืชและใช้ตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่
5 การผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ (สารเร่งพด.)	
การวิเคราะห์ถึงปัญหาทรัพยากรดิน	ควรมีการวิเคราะห์ถึงปัญหาของทรัพยากรดิน เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัจจัยและอัตราของวัสดุปรับปรุงดิน
วัสดุทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพหายาก	ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพภายในครัวเรือน
อัตราส่วนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพไม่แน่นอน	ควรแนะนำให้เกษตรกรสังเกตการณ์ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ชนิดของปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพกับชนิดพืชที่ปลูก
ประโยชน์ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ	ควรแนะนำให้เกษตรกรสังเกตประโยชน์ของปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ

6 การรณรงค์คณาเภฟางและโถกอบตอซังพีช	
ปัญหาทรัพยากรดินในพื้นที่รณรงค์คณาเภฟางและโถกอบตอซังพีช	วิเคราะห์ดินและสภาพพื้นที่ สำหรับใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไข
การพัฒนาที่ดินภายหลังไม่คณาเภฟางและโถกอบตอซังพีช	ควรแนะนำและส่งเสริมให้เกษตรกรมีการพัฒนาที่ดินโดยใช้ปัจจัยการผลิตของกรมพัฒนา เช่น พีชปุ๋ยสด วัสดุปุ๋น
ประโยชน์จากการรณรงค์คณาเภฟางและโถกอบตอซังพีช	ควรแนะนำให้เกษตรกรสังเกตประโยชน์จากการรณรงค์คณาเภฟางและโถกอบตอซังพีช
7 การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำขนาดเล็ก	
การใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาและแหล่งน้ำขนาดเล็ก	ควรมีการพัฒนาพื้นที่บริเวณขอบๆ สระน้ำ ด้วยปัจจัยการผลิตต่างๆ ของกรมพัฒนาที่ดินและใช้ประโยชน์จากน้ำในสระอย่างมีประสิทธิภาพพร้อมกับเลี้ยงปลา
การดูแลรักษาสระน้ำและแหล่งน้ำขนาดเล็ก	แนะนำให้เกษตรกรช่วยกันดูแลรักษาบ่อน้ำ เช่น มีการปลูกหญ้าแฝก ซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดเสียหาย เพื่อให้สระน้ำสามารถใช้ได้อย่างยั่งยืน
8 การฟื้นฟูพื้นที่ที่ผ่านการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ	
ตรวจสอบสมบัติดิน	ปรับปรุงดินตามสภาพปัญหาของดินก่อนและหลังปลูก
การพัฒนาที่ดิน	แนะนำให้เกษตรกรใช้ปัจจัยการผลิตของกรมพัฒนาที่ดินฟื้นฟูแก้ไขและปรับปรุงบำรุงดินให้สามารถเพาะปลูกได้
การติดตามของเจ้าหน้าที่	ควรมีการติดตามผลการดำเนินงานภายหลังจากที่ดำเนินการไปแล้ว เช่น การเปลี่ยนแปลงสมบัติดิน การเจริญเติบโตของพื้นที่ปลูก
9 จุดเรียนรู้ประจำตำบล/ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาที่ดิน	
สถานที่จัดทำจุดเรียนรู้	จุดเรียนรู้ควรมีการจัดสถานที่เป็นส่วนๆ เช่น พื้นที่แสดงปัจจัยการผลิต แผนที่และแผ่นพับต่างๆ ของกรมพัฒนาที่ดิน ป้ายแสดงพื้นที่จุดเรียนรู้ แปลงสาธิต เป็นต้น
10 เกษตรอินทรีย์ในโรงเรียน	
การส่งเสริมและขยายผล	ควรส่งเสริมและขยายผลอย่างต่อเนื่อง

4 สถานีพัฒนาที่ดินสตูล

4.1 การอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยหญ้าแฝก (หญ้าแฝกเพื่อแจกจ่ายและหญ้าแฝกเพื่อปลูก)

1) อบต. เขาขาว : หมู่ที่ 5 ตำบลเขาขาว อำเภอละงู จังหวัดสตูล

E 0591107 N 0765636

พื้นที่นำไปปลูก : ปลูกหญ้าแฝกรอบบ่อน้ำ

จำนวนหญ้าแฝก : ปลูกหญ้าแฝก จำนวน - เดือน เมษายน 2551

หญ้าแฝกพันธุ์ : หญ้าแฝกพันธุ์สงขลา 3

วิธีการปลูก : ปลูกหญ้าแฝกถูกต้องตามหลักวิชาการ

ความสมบูรณ์ของหญ้าแฝก : หญ้าแฝกออกงามดี

การดูแลรักษา : มีการตัดใบหญ้าแฝก

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : มีเจ้าหน้าที่เข้ามาให้คำแนะนำ ก่อนปลูก

ผลประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับ : ช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชุ่มชื้น

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้หญ้าแฝก : พึงพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : มีวัวเหยียบย่ำ

ข้อเสนอแนะ : ต้องการปลูกหญ้าแฝกริมสระน้ำ รอบสนามฟุตบอล ขอหญ้าแฝกเพิ่มเติม

2) **ศต.ถาวร ธารพร :** บ้านเลขที่ 193 หมู่ที่ 2 ตำบลคลองซุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

พื้นที่นำไปปลูก : ปลูกหญ้าแฝกตามร่องสวนและรอบบ่อ

จำนวนหญ้าแฝก : หญ้าแฝก จำนวน 5,000 กกล้า เดือน พฤษภาคม 2551

พันธุ์หญ้าแฝก : หญ้าแฝกพันธุ์สงขลา3

วิธีการปลูก : ปลูกหญ้าแฝกถูกต้องตามหลักวิชาการ

ความสมบูรณ์ของหญ้าแฝก : หญ้าแฝกออกงามดี ตายบ้างเล็กน้อย

การดูแลรักษา : มีการตัดใบหญ้าแฝก

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : มีเจ้าหน้าที่เข้ามาให้คำแนะนำก่อนปลูก

ประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับ : ช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้หญ้าแฝก : พึงพอใจ ทำให้ดินชุ่มชื้น

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ควรส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกหญ้าแฝกกันมากๆ

4.2 การใช้พืชปุ๋ยสดในพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจ

1) **นายอามรี หมดสกุล :** บ้านเลขที่ 59 หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านควน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล มีพื้นที่ทั้งหมด 8 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ปลูกยางพารา 8 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินลูกรังและความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดที่ได้รับ : ถั่วพรีจำนวน 50 กิโลกรัม เดือน ธันวาคม 2551

อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด : อัตราการใช้ 6-7 กิโลกรัม/ไร่

การใช้ปุ๋ยปีปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยเคมี 15-8-4 อัตรา 40 กิโลกรัม/ไร่ ร่วมกับน้ำหมักชีวภาพจากสารเร่งพด.2

หลังใช้พืชปุ๋ยสดแล้ว : ยางพาราเจริญเติบโตดี ดินร่วน

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากหมอดินก่อนนำไปใช้

ความคิดเห็นของเกษตรกร : ฟังพอใจ ดินร่วนขึ้น ดินมีความชื้นดีกว่าเมื่อก่อนหน้าแล้ง

ปัญหาอุปสรรค : น้ำขังเมล็ดพันธุ์ถั่วพรีจะเน่า

ข้อเสนอแนะ : ควรให้การสนับสนุนปลูกพืชตระกูลถั่วต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพราะเห็นว่ามีประโยชน์

2) นายสุภนันทน์ สะเด็น : บ้านเลขที่ 242 หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านควน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล มีพื้นที่ทั้งหมด 9 ไร่ E 0616494 N 0740575

ปลูกพืชหลัก : ปลูกยางพารา พื้นที่ 9 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินปนทรายและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดที่ได้รับ : เมล็ดพันธุ์ถั่วพรีจำนวน 50 กิโลกรัม เดือน 2551

อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด : 6 กิโลกรัม/ไร่

การใช้ปุ๋ยเคมี (ปีที่ผ่านมา) : -

การใช้ปุ๋ยปีปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 20-8-20 อัตรา 20 กิโลกรัม/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

หลังใช้พืชปุ๋ยสดแล้ว : ยางพาราเจริญเติบโตดี ปรับสภาพดินทำให้ร่วน ยางพาราโตเร็วและใบเขียว

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากหมอดิน

ความคิดเห็นของเกษตรกร : ฟังพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ควรมีค่าตอบแทนให้กับหมอดินตำบลด้วย

3) นายรอศักดิ์ หลีดิษชด : บ้านเลขที่ 267 หมู่ที่ 7 ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอดงหลวง จังหวัดสตูล มีเนื้อที่ทั้งหมด 8 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ปลูกปาล์มน้ำมัน พันธุ์เทอเนอร์่า อายุ 1 ปี พื้นที่ 8 ไร่
ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ
เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดที่ได้รับ : ถั่วพรี 50 กิโลกรัม เดือน ธันวาคม 2551
อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด : 6 กิโลกรัม/ไร่
การใช้ปุ๋ยปีที่ผ่านมา : ปุ๋ยคอก (จี้วัว)
การใช้ปุ๋ยปีปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยหมักร่วมกับน้ำหมักชีวภาพ
หลังใช้พืชปุ๋ยสดแล้ว : ปาล์มน้ำมันเจริญเติบโตดี ดินร่วนและใส่เดือนมาก
การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามและให้คำปรึกษา
ความคิดเห็นของเกษตรกร : รู้สึกพึงพอใจ ได้แนะนำให้ญาตินำไปใช้
ปัญหาอุปสรรค : ดินแล้งบ้าง ทำให้ถั่วงอกไม่ดี
ข้อเสนอแนะ : ได้เมล็ดพันธุ์ไม่ตรงตามฤดูกาล

4) นางเนาะ อาหลี (สัมภาษณ์ลูกชาย) : บ้านเลขที่ 99 หมู่ที่ 7 ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอดงหลวง จังหวัดสตูล

ปลูกพืชหลัก : ปลูกปาล์มน้ำมัน พันธุ์ เทเนอร์่า อายุ 9 เดือน พื้นที่ปลูก 20 ไร่
ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : -

เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดที่ได้รับ : ถั่วพรี 100 กิโลกรัม เดือน มิถุนายน 2551

อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด : 5 กิโลกรัม/ไร่ ในพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน

การใช้ปุ๋ยปีที่ผ่านมา : -

การใช้ปุ๋ยปีปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ด ไร่ 2 ครั้ง ครั้งละ 20 กระสอบ

หลังใช้พืชปุ๋ยสดแล้ว : ปาล์มน้ำมันเจริญเติบโตดี ดินร่วนและใส่เดือนมาก

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามและให้คำปรึกษา

ความคิดเห็นของเกษตรกร : พึงพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ต้องการสารเร่ง พด.1 และ พด.2 เพิ่มเติม

4.3 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในเขตพัฒนาที่ดิน

1) นายนุกหมัน ปังหลีเส็น (สัมภาษณ์ภรรยา) : บ้านเลขที่ 19 หมู่ที่ 5 ตำบลควนโดน อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล มีพื้นที่ 12 ไร่

พื้นที่ที่ได้รับการช่วยเหลือ : ยกร่องปลูกปาล์ม จำนวน 12 ไร่

พื้นที่ก่อนจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : นาไร่

พื้นที่หลังจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : ปลูกปาล์มน้ำมัน

ผลประโยชน์จากสิ่งก่อสร้าง : ยกร่องปลูกปาล์มน้ำมัน

การติดตามของเจ้าหน้าที่ : เจ้าหน้าที่เข้ามาดูระบบบ้างแต่ไม่บ่อยครั้ง

ความคิดเห็นของเกษตรกร : พอใจ

ปัญหาอุปสรรค : หนูกัดกินต้นปาล์ม

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

2) นางกรรณา มะสะกา (สัมภาษณ์สามี) : บ้านเลขที่ 66 หมู่ที่ 5 ตำบลควนโดน อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล มีพื้นที่ทั้งหมด 28 ไร่ E 0621300 N 0754372

พื้นที่ที่ได้รับการช่วยเหลือ : ขร่องปลูกปาล์มน้ำมัน พื้นที่เทเนอรา จำนวน 28 ไร่

พื้นที่ก่อนจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : นาร้าง

พื้นที่หลังจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : ปลูกปาล์มน้ำมัน

ผลประโยชน์จากสิ่งก่อสร้าง : ขร่องปลูกปาล์มน้ำมัน

การติดตามของเจ้าหน้าที่ : เจ้าหน้าที่มาแนะนำและติดตามผลการดำเนินงานการก่อสร้างเสมอ

ความคิดเห็นของเกษตรกร : พอใจ

ปัญหาและอุปสรรค : หนูกัดต้นปาล์ม (แก้ไขโดยใช้ตาข่ายหุ้มโคนต้น)

ข้อเสนอแนะ :

3) น.ส.โรจนา อาหลี : บ้านเลขที่ 3 หมู่ที่ 7 ตำบลทუნนุ่ย อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล มีพื้นที่ทั้งหมด 5 ไร่ E 0623123 N 0755230

พื้นที่ที่ได้รับการช่วยเหลือ : ขร่องปลูกปาล์มน้ำมัน พื้นที่ 5 ไร่

พื้นที่ก่อนจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : นาร้าง

พื้นที่หลังจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ : ปลูกปาล์มน้ำมัน

ผลประโยชน์จากสิ่งก่อสร้าง : ขร่องปลูกปาล์ม ในร่องน้ำเลี้ยงปลา

การติดตามของเจ้าหน้าที่ : มีเจ้าหน้าที่มาดูระบบก่อสร้างบ้าง

ความคิดเห็นของเกษตรกร : พอใจมาก

ปัญหาและอุปสรรค : หนูกัดบ้างเล็กน้อย

ข้อเสนอแนะ : ต้องการสารเร่ง พด. 1 และพด.2

4.4 การปรับปรุงบำรุงดินด้วยวัสดุป้อน

1) โดโลไมท์

(1) นายรณเจต ลัทธมาน : บ้านเลขที่ 37 หมู่ที่ 3 ตำบลควนโดน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล มีพื้นที่ 2 ไร่ E 0613647 N 0754184

ปลูกพืชหลัก : สวนมังคุด ทุเรียน ลองกอง ในพื้นที่ 2 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ความอุดมสมบูรณ์ต่ำและดินเป็นกรด

ชนิดปุ๋ยที่เกษตรกรได้รับ : โดโลไมท์จำนวน 40 กระสอบ เดือน 2551

ผลวิเคราะห์ตัวอย่างดิน : มีการวิเคราะห์ดินก่อนใส่ปุ๋ย

อัตราการใช้ : จำนวน 500 กิโลกรัม/ไร่

การใช้ปุ๋ยปัจจุบัน : ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 50 กิโลกรัม/ไร่ ร่วมกับน้ำหมักชีวภาพ

ของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำและติดตามเป็นประจำ

หลังใส่ปุ๋ยแล้ว : พืชเจริญเติบโตดี ดินร่วน

การปฏิบัติงานความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : พึงพอใจมาก ดินร่วนขึ้น

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ต้องการวิเคราะห์ดินเพิ่มเติม

(2) นายอุหมาก อาทตันดารา : บ้านเลขที่ 5 หมู่ที่ 3 ตำบลควนโดน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล มีพื้นที่ทั้งหมด 2 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ปลูกยางพาราและไม้ผล จำนวน 2 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเป็นกรดและความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ชนิดปุ๋ยที่เกษตรกรได้รับ : โดโลไมท์จำนวน 40 กระสอบ

ผลวิเคราะห์ตัวอย่างดิน : ไม่มีการวิเคราะห์ดินก่อนใส่ปุ๋ย

อัตราการใช้ : หวานทั่วแปลง

การใช้ปุ๋ยปีปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 35 กิโลกรัม/ไร่ ร่วมกับน้ำหมักชีวภาพ

หลังการใส่ปุ๋ยแล้ว : พืชเจริญเติบโตดี ดินร่วน

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่เสมอ

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : พึงพอใจ ดินดีขึ้น ลดการเป็นกรด

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ต้องการโดโลไมท์เพิ่มเติม

(3) **นายก่อณี อาดตันคารา :** บ้านเลขที่ 53 หมู่ที่ 3 ตำบลควนโดน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูลมีพื้นที่ทั้งหมด 15 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ปลูกลองกอง 2 ไร่ ทูเรียน 3 ไร่ และยางพารา 10 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเป็นกรดและความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ชนิดปุ๋ยที่เกษตรกรได้รับ : โดโลไมท์ 750 กิโลกรัม

อัตราการใช้ : จำนวน 150 กิโลกรัม/ไร่ หวานให้ทั่วแปลงในพื้นที่ 5 ไร่

การใช้ปุ๋ยในปีปัจจุบัน : ไม่ใช้ปุ๋ยเคมี ใช้ปุ๋ยหมักและปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

หลังการใส่ปุ๋ยแล้ว : ไม้ผลเจริญเติบโตดี ดินร่วนและได้เดือนมาก

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : มีการแนะนำและติดตามจากเจ้าหน้าที่เสมอ

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : พึงพอใจ มีการปรับสภาพดิน ทำให้ดินดีขึ้น มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างของดินเหมาะสม

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ต้องการโดโลไมท์เพิ่มเติม เพราะเห็นว่าใช้แล้วได้ประโยชน์มาก

(4) นายสนอง สังข์ทอง :: บ้านเลขที่ 70/1 หมู่ที่ 4 ตำบลอุไค อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล
มีพื้นที่ทั้งหมด 16 ไร่ | E 0606783 N 0764578

ปลูกพืชหลัก : ปลูกยางพารา อายุ 3 ปี จำนวน 12 ไร่ ปลูกพืชผสมอื่นๆ 4 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเป็นกรดและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ชนิดปุ๋ยที่เกษตรกรได้รับ : โดโลไมท์จำนวน 50 กระสอบ มีนาคม 2551

อัตราการใช้ : หว่านให้ทั่วแปลงในพื้นที่ปลูกยางพารา 12 ไร่ (100 กิโลกรัม/ไร่)

การใช้ปุ๋ยในปัจจุบัน : ไม่ใช้ปุ๋ยเคมี ใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

หลังการใช้ปุ๋ยแล้ว : ยางพาราเจริญเติบโตดี ดินร่วนและไส้เดือนมาก ช่วยปรับสภาพดิน ทำให้ดินดีขึ้น มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างของดินเหมาะสม

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : มีการแนะนำและติดตามจากเจ้าหน้าที่เสมอ

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : พึงพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : -

2) หินปูนฝุ่น

(1) นายนัด กมลเจริญ :: บ้านเลขที่ 50 หมู่ที่ 14 ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล

มีเนื้อที่ทั้งหมด 5 ไร่ E 0586318 N 0756635

ปลูกพืชหลัก : ปลูกยางพารา จำนวน 2.5 ไร่ และปลูกข้าว 2.5 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเป็นกรดและความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ชนิดปุ๋ยที่เกษตรกรได้รับ : หินปูนฝุ่น จำนวน 1,250 กิโลกรัม มีนาคม 2551

อัตราการใช้ : หว่านให้ทั่วแปลงในพื้นที่ปลูกข้าว 2.5 ไร่

การใช้ปุ๋ยในปีปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 อัตรา 25 กิโลกรัม/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยหมัก 4 กระสอบ/ไร่

หลังการใช้ปุ๋ยแล้ว : ข้าวเจริญเติบโตดี ดินร่วนและไผ่เดือนมาก ช่วยปรับสภาพดิน ทำให้เหมาะสมกับการปลูกข้าว

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : มีการแนะนำและติดตามจากเจ้าหน้าที่เสมอ

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : พึงพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : มีน้อยไม่พอสอดคล้องความต้องการ

ข้อเสนอแนะ : อยากให้ส่งเสริมปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ

(2) นายณัฐยศ ดิลกรัตนกุล : บ้านเลขที่ 58 หมู่ที่ 1 ตำบลเจ๊ะปลั่ง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล มีเนื้อที่ 5 ไร่ E 0609754 N 0735731

ปลูกพืชหลัก : ปลูกข้าว จำนวน 5 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเปรี้ยวจัด

ชนิดปุ๋ยที่เกษตรกรได้รับ : หินปูนฝุ่น จำนวน 60 กระสอบ

อัตราการใช้ : หว่านให้ทั่วแปลงในพื้นที่ปลูกข้าว 5 ไร่

การใช้ปุ๋ยในปีปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 จำนวน 25 กิโลกรัม/ไร่ ร่วมกับน้ำหมักชีวภาพ พด.2

หลังการใช้ปุ๋ยแล้ว : ข้าวเจริญเติบโตดี ดินร่วนและไผ่เดือนมาก

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : มีการแนะนำและติดตามจากเจ้าหน้าที่เสมอ

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : พึงพอใจ มีการปรับสภาพดิน ทำให้ดินดีขึ้นเหมาะสมกับการปลูกข้าว

ปัญหาอุปสรรค : มีน้อยไม่พอสอดคล้องความต้องการ

ข้อเสนอแนะ : ต้องการโคโลไมท์ สารเร่ง พด.1 พด.2 สำหรับทำน้ำหมักชีวภาพ

(3) นายหมาด ยาดิ : บ้านเลขที่ 390 หมู่ที่ 1 ตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล มีเนื้อที่ 2 ไร่ E 0609754 N 0735731

ปลูกพืชหลัก : ปลูกข้าว จำนวน 2 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเปรี้ยวจัด

ชนิดปุ๋ยที่เกษตรกรได้รับ : หินปูนฝุ่น จำนวน 40 กระสอบ 2551

อัตราการใช้ : หว่านให้ทั่วแปลงในพื้นที่ 2 ไร่

การใช้ปุ๋ยในปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 จำนวน 25 กิโลกรัม/ไร่

หลังการใช้ปุ๋ยแล้ว : ข้าวเจริญเติบโตดี ดินร่วนและใส่เดือนมาก ช่วยปรับสภาพดิน ทำให้ดินดี เหมาะสมกับการปลูกข้าว

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : มีการแนะนำและติดตามจากเจ้าหน้าที่เสมอ

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : พึงพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ต้องการปุ๋ยทุกปี

4.5 การผลิตและการใช้สารอินทรีย์ชีวภาพ (สารเร่ง พด.)

1) นายมหาหมาด ดาแลหมัน : บ้านเลขที่ 66 หมู่ 9 ตำบลควนสะอาด อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล มีพื้นที่ทั้งหมด 20 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ปลูกปาล์มน้ำมัน พันธุ์เทเนอรา (อายุ 7 ปี) จำนวน 20 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ได้รับสารเร่งพด. : สารเร่ง พด.2 หมักจากปลาใช้ในสวนปาล์มน้ำมัน

การใช้ปุ๋ยปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 14-10-30 อัตรา 6 กระสอบ ร่วมกับปุ๋ยหมัก 30 กิโลกรัม/ไร่ แบ่งใส่ในสวนปาล์ม

หลังใช้สารเร่งพด. : ดินร่วนและมีขุยได้เดือนมาก

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปใช้ เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตาม และให้คำปรึกษาการดำเนินงาน

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : ฟังพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี **ข้อเสนอแนะ :** ไม่มี

2) **นายบุญดล่อง มีบุญ :** บ้านเลขที่ 153 หมู่ 8 ตำบลควนสะอาด อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล มีพื้นที่ทั้งหมด 3 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน 3 ไร่ (นาร้าง ยกร่องปลูกปาล์มน้ำมัน)

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเหนียวและความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ใช้สารเร่งพด. : สารเร่งพด.1 ทำปุ๋ยหมักจากขี้วัว แพะ ไก่ แกลบ ใช้ในสวนปาล์ม 2 กิโลกรัม/ต้น สารเร่ง พด.2 ทำน้ำหมักชีวภาพจากเศษปลา ราดโคนต้นปาล์มน้ำมัน

การใช้ปุ๋ยปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 จำนวน 200 กรัม/ต้น

หลังใช้สารเร่งพด. : ปาล์มน้ำมันเจริญเติบโตดี ดินร่วน ได้แนะนำให้ญาตินำไปใช้

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปใช้ เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตาม และให้คำปรึกษาการดำเนินงานประมาณ 1 ครั้ง/เดือน

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : ฟังพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี **ข้อเสนอแนะ :** ไม่มี

3) **นายมูสา บังเต :** บ้านเลขที่ 40 หมู่ 8 ตำบลควนสะอาด อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล มีเนื้อที่ 20 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน 20 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ใช้สารเร่งพด. : สารเร่งพด.1 ทำปุ๋ยหมักจากมูลสัตว์ ขี้เลื่อย แกลบและทะลายปาล์ม สารเร่งพด.2 ทำน้ำหมักชีวภาพจากปลาและสับประรด ใช้ในพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน 20 ไร่

การใช้ปุ๋ยปีปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 14-10-30 ตามอายุพืช ประมาณ 150 กิโลกรัม/ไร่ ร่วมกับ ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

หลังใช้สารเร่งพด. : ปาล์มน้ำมันเจริญเติบโตดีและดินร่วน

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปใช้ เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตาม และให้คำปรึกษาการดำเนินงาน

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : ฟังพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ถังหมักน้อยไป

ข้อเสนอแนะ : อยากให้เผยแพร่ให้มากขึ้นและสนับสนุนถังหมักเพิ่ม

4.6 กิจกรรมการรณรงค์เผาฟางและไถกลบตอซังพืช

1) นายอัมรัฐ ยาโกย : บ้านเลขที่ 24 หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านควน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล มีพื้นที่ทั้งหมด 0.5 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ปลูกข้าว พันธุ์พื้นเมือง จำนวน 0.5 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเหนียวแน่นทึบ

งดเผาฟางและไถกลบตอซังพืช : จำนวน 0.5 ไร่ ทำมาแล้ว 5 ปี มีการใช้น้ำหมักชีวภาพหมัก ตอซังพืช 10 วัน ก่อนไถกลบ

การใช้ปุ๋ยปีปัจจุบัน : ใช้น้ำหมักชีวภาพและปลูกพืชปุ๋ยสด ถั่วพรี อัตรา 5 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบ

งดเผาฟางและไถกลบตอซังพืชแล้ว : ข้าวเจริญเติบโตดี ดินร่วนและผลผลิตเพิ่มขึ้น 48 ถัง/ไร่ เป็น 60 ถัง/ไร่ได้แนะนำให้ญาตินำไปใช้

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปปลูก เจ้าหน้าที่เข้ามา ติดตามและให้คำปรึกษาการดำเนินงาน

ความคิดเห็นของเกษตรกร : ฟังพอใจ มีประโยชน์

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

2) นายอุสมาน นิสาละ : บ้านเลขที่ 36 หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านควน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล มีพื้นที่ทั้งหมด 3.5 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ปลูกข้าว พันธุ์พื้นเมือง จำนวน 3.5 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเหนียวแน่นและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

งดเผาฟางและไถกลบตอซังพืช : จำนวน 3.5 ไร่ ใช้น้ำหมักชีวภาพหมักก่อนไถกลบ 10 วัน

การใช้ปุ๋ยปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 อัตรา 40 กิโลกรัม/ไร่ และไถกลบถั่วพรี อัตรา 10 กิโลกรัม/ไร่

งดเผาฟางและไถกลบตอซังพืช : ข้าวเจริญเติบโตดี ดินร่วนและผลผลิตเพิ่มขึ้น ได้แนะนำให้เพื่อนบ้านนำไปใช้

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปปลูก เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามและให้คำปรึกษาการดำเนินงาน

ความคิดเห็นของเกษตรกร : พึงพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

3) นายยูโสภ ยาก : บ้านเลขที่ 7 หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านควน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล มีพื้นที่ทั้งหมด 2 ไร่

ปลูกพืชหลัก : ปลูกข้าว พันธุ์พื้นเมือง จำนวน 2 ไร่

ที่ดินของเกษตรกรที่ใช้ปลูกพืช : ดินเหนียวแน่นและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

งดเผาฟางและไถกลบตอซังพืช : จำนวน 2 ไร่ ทำมาหลายปีแล้ว

การใช้ปุ๋ยปัจจุบัน : ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 อัตรา 25 กิโลกรัม/ไร่ ร่วมกับไถกลบตั่วพรี้อ อัตรา 10 กิโลกรัม/ไร่ งามมากกว่า 90 เปอร์เซ็นต์ ไถกลบอายุ 50 วัน

งดเผาฟางและไถกลบตั่วพรี้อ : ข้าวเจริญเติบโตดีและดินร่วนซุย

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ : ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนนำไปปลูก เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามและให้คำปรึกษาการดำเนินงาน

ความคิดเห็นของเกษตรกร : พึงพอใจ

ปัญหาอุปสรรค : ไม่มี

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

4.7 กิจกรรมการใช้ประโยชน์คลองส่งน้ำ

1) นายสุทิน จ๊ะสมัน : บ้านเลขที่ 80 หมู่ที่ 11 ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล
E 0593254 N 0763382

มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด : ใช้เลี้ยวสัตว์ วัว จำนวน 5 ตัว

เดิมเคยใช้แหล่งน้ำทำการเกษตรจาก : น้ำฝนธรรมชาติ

กรมพัฒนาที่ดินจัดทำคลองส่งน้ำ : ขุดสระให้ 1 สระ เดือน พฤษภาคม 2551 ถูกตัดตามแบบ

ใช้ประโยชน์จากสระน้ำของกรมพัฒนาที่ดิน : ใช้ในครัวเรือน (อุปโภค บริโภค)

ปัญหาและข้อเสนอแนะ : มีน้ำท่วม

2) นายอุสมาน กาศา : บ้านเลขที่ 266 หมู่ที่ 1 ตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด : ปลูกยางพารา จำนวน 3 ไร่

เดิมเคยใช้แหล่งน้ำทำการเกษตรจาก : น้ำฝนธรรมชาติ

กรมพัฒนาที่ดินจัดทำคลองส่งน้ำ : ขุดสระน้ำให้ 1 สระ เดือน มีนาคม 2551 ถูกต้องตามแบบ
ใช้ประโยชน์จากสระน้ำของกรมพัฒนาที่ดิน : ใช้ในครัวเรือน (อุปโภค บริโภค)
ปัญหาและข้อเสนอแนะ : ไม่มี

3) **นายหมาด โย๊ะหมาด :** บ้านเลขที่ 27 หมู่ที่ 1 ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล

มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด : ปลูกยางพารา จำนวน 3 ไร่
เดิมเคยใช้แหล่งน้ำทำการเกษตรจาก : น้ำฝนธรรมชาติ
กรมพัฒนาที่ดินจัดทำคลองส่งน้ำ : ขุดสระน้ำให้ 1 สระ เดือน มิถุนายน 2551 ถูกต้องตามแบบ
ใช้ประโยชน์จากสระน้ำของกรมพัฒนาที่ดิน : ใช้ในครัวเรือน
ปัญหาและข้อเสนอแนะ : ไม่มี

5.8 การฟื้นฟูพื้นที่ที่ผ่านการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ

1) **นายบุญชู เจริญฤทธิ์ :** บ้านเลขที่ 288 หมู่ที่ 4 ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล
 E 0582434 N 0781751

พื้นที่ที่ได้รับการช่วยเหลือ : ทำคันดินยกทรง ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน 35 ไร่
มีพื้นที่นาถ้ำร้าง : จำนวน 35 ไร่
ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้วัสดุปรับปรุงดิน : ฟังพอใจ
ปัญหาอุปสรรค : การวางท่อระบายน้ำสูงไป **ข้อเสนอแนะ :** ไม่มี

4.9 จุดเรียนรู้อประจำตำบล/ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาที่ดิน

1) นายนิธย์ ใจเย็น : บ้านเลขที่ 53 หมู่ที่ 2 ตำบลคลองขุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

E 0622270 N 0736379

ได้รับแจกวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โคโลไมท์ สารเร่งพด.1 พด. 2 พด.3 และ พด.7 (ใช้เองและแจกให้กับสมาชิก)

คุณภาพของวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด มีความงอกประมาณ 80 เปอร์เซ็นต์ โคโลไมท์ใช้กับไม้ผล ปาล์ม น้ำมัน และยางพาราได้ผลดี สารเร่ง พด.1 ทำปุ๋ยหมักจากขี้วัว กากปาล์ม น้ำมัน ใช้กับไม้ผล ได้ผลดี สารเร่งพด.2 ทำน้ำหมักชีวภาพจากเศษปลาในสวน ผลไม้ ได้ผลดี สารเร่งพด.3 ทำน้ำหมักชีวภาพใช้ร่วมกับน้ำหมักชีวภาพพด.2 สารเร่งพด.7 ทำน้ำหมักไล่แมลงจากสะเดา บอระเพ็ด ตะไคร้หอม ใช้ในไม้ผล ได้ผลดี

ความพร้อมของจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : มีชุดตรวจสอบดิน แผนที่ดินและแผ่นพับแสดงปัจจัยการผลิตของกรมพัฒนาที่ดิน มีการทำบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่มาขอรับการบริการ และมีความพร้อมในการให้คำแนะนำ

ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับจากจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : เป็นศูนย์เรียนรู้ของสมาชิก

ข้อเสนอแนะ : ไม่มี

2) นายกิติโชค ณะหลวง : บ้านเลขที่ 145 หมู่ที่ 7 ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

E 0619689 N 0749136

ได้รับแจกวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โคโลไมท์ สารเร่งพด.1 พด. 2 พด.3 และ พด.7 (ใช้เองและแจกให้กับสมาชิก)

คุณภาพของวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด มีความงอกประมาณ 80 เปอร์เซ็นต์ โคโลไมท์ใช้กับไม้ผลและยางพาราได้ผลดี สารเร่ง พด.1 ทำปุ๋ยหมักใช้กับไม้ผลได้ผลดี สารเร่งพด.2 และสารเร่งพด.3 ทำน้ำหมักชีวภาพแล้วผสมใช้ในสวนผลไม้ได้ผลดี สารเร่ง พด. 7 ทำน้ำหมักชีวภาพไล่แมลง

ความพร้อมของจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : มีชุดตรวจสอบแต่น้ำยาหมัก มีแผนที่ดินและแผนผัง แสดงปัจจัยการผลิตของกรมพัฒนาที่ดิน มีความพร้อมในการให้คำแนะนำ

ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับจากจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : เป็นศูนย์เรียนรู้ของสมาชิก

ข้อเสนอแนะ : เพิ่มพูนความรู้ใหม่ๆ และมีการอบรมบ่อยๆ

3) นายวาเศษ ตาเด : บ้านเลขที่ 185 หมู่ที่ 4 ตำบลควนโดน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล

ได้รับแจกวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โคโลไมท์ สารเร่งพด.1 พด. 2 พด.3 และ พด.7 (ใช้เองและแจกให้กับสมาชิก)

คุณภาพของวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน : เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด (ปอเทือง ถั่วพริ้ว) มีความงอกประมาณ 80 เปอร์เซ็นต์ โคโลไมท์ใช้กับไม้ผล ปาล์มน้ำมันและยางพาราได้ผลดี สารเร่ง พด.1 ทำปุ๋ยหมักจากทะเลสาบปาล์มน้ำมันใช้กับยางพารา ปาล์มน้ำมันและแปลงผักได้ผลดี สารเร่งพด.2 ทำน้ำหมักชีวภาพจากเศษปลา หอยเชอร์รี่ ใช้ในแปลงผักและไม้ผลได้ผลดี สารเร่งพด.3 ทำน้ำหมักชีวภาพใช้ร่วมกับน้ำหมักชีวภาพจากสารเร่งพด.2 สารเร่งพด.7 ทำน้ำหมักชีวภาพไล่แมลงจากตะไคร้หอม พริก ข่า ฟ้าทะลายโจร กระทกรก สาบเสือ ได้ผลดี

ความพร้อมของจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : มีชุดตรวจสอบดิน มีแผนที่ดินและแผนผังแสดงปัจจัยการผลิตของกรมพัฒนาที่ดิน มีการทำบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่มาขอรับบริการ และมีความพร้อมในการให้คำแนะนำ

ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับจากจุดเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ : เป็นศูนย์เรียนรู้ของสมาชิก

ข้อเสนอแนะ : ช่วยเรื่องงบประมาณในการทำจุดเรียนรู้

4.10 เกษตรอินทรีย์ในโรงเรียน

โรงเรียนบ้านค่ายรวมมิตร ต.ทุ่งนุ้ย อ.ควนกาหลง จ.สตูล

ควรได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตต่างๆ ติดตาม แนะนำและส่งเสริมให้มีการผลิตเพิ่มขึ้น
ให้เพียงพอกับการทำอาหารกลางวันภายในโรงเรียน

สรุปประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะสถานีพัฒนาที่ดินสตูล

ประเด็นปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1 การอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยหญ้าแฝก (หญ้าแฝกเพื่อแจกจ่ายและหญ้าแฝกเพื่อปลูก)	
หญ้าแฝกตายบ้างเล็กน้อย	ควรมีการปลูกซ่อมและบำรุงรักษาหญ้าแฝกให้สมบูรณ์อยู่เสมอ
2 การใช้พืชปุ๋ยสดในพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจ	
การใช้เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	แนะนำอัตราการใช้ให้ถูกต้องตามคำแนะนำ
ประโยชน์ของพืชปุ๋ยสด	ควรแนะนำให้เกษตรกรสังเกตประโยชน์ของพืชปุ๋ยสดในด้านการปรับปรุงดิน ด้านการเจริญเติบโต การใช้ปุ๋ยเคมีและผลผลิตที่ได้รับ
3 การจัดการระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในเขตพัฒนาที่ดิน	
การบริการจัดการระบบอนุรักษ์ดินและน้ำไม่ทั่วถึง	อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานให้เกษตรกรเข้าใจ ว่าเป็นการทำแปลงสาธิตให้เกษตรกรไปศึกษาและนำไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเอง
การใช้ประโยชน์และการดูแลรักษากิจกรรมระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่ได้รับการสนับสนุน	แนะนำให้เกษตรกรใช้ประโยชน์จากกิจกรรมที่ได้รับอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยใช้ปัจจัยการผลิตของกรมพัฒนาที่ดิน
4 การปรับปรุงดินด้วยวัสดุปุ๋ย	
การวิเคราะห์ตัวอย่างดินก่อนและหลังใช้ปุ๋ย	วิเคราะห์ดินหรือทำแผนที่แสดงความเป็นกรดเป็นด่างของดิน สำหรับบริการวัสดุปุ๋ยตามต้องการปุ๋ยของดิน

การบริการวัสดุปูน	บริการปูนให้สอดคล้องกับตามความต้องการปูนของดินและพื้นที่เพาะปลูก
ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้วัสดุปูน	ข้อมูลประโยชน์จากการใช้ปูนไม่ชัดเจน ควรทำความเข้าใจกับเกษตรกรว่าเป็นการปรับสภาพความเป็นกรดของดินให้เหมาะสมกับการปลูกพืชและใช้ตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่
5 การผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ (สารเร่งพด.)	
การวิเคราะห์ถึงปัญหาทรัพยากรดิน	ควรมีการวิเคราะห์ถึงปัญหาของทรัพยากรดินเพื่อที่จะได้ทราบถึงปัจจัยและอัตราของวัสดุปรับปรุงดิน
วัสดุทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพหายาก	ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพภายในครัวเรือน
อัตราส่วนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพไม่แน่นอน	ควรแนะนำให้เกษตรกรสังเกตการณ์ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ชนิดของปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพกับชนิดพืชที่ปลูก
ประโยชน์ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ	ควรแนะนำให้เกษตรกรสังเกตประโยชน์ของปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ
6 การรณรงค์คังคเฝางและไถกลบตอซังพืช	
ปัญหาทรัพยากรดินในพื้นที่รณรงค์คังคเฝางและไถกลบตอซังพืช	วิเคราะห์ดินและสภาพพื้นที่ สำหรับใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไข
การพัฒนาที่ดินภายหลังไม่คังคเฝางและไถกลบตอซังพืช	ควรแนะนำและส่งเสริมให้เกษตรกรมีการพัฒนาที่ดิน โดยใช้ปัจจัยการผลิตของกรมพัฒนา เช่น พืชปุ๋ยสด วัสดุปูน
ประโยชน์จากการคังคเฝางและไถกลบตอซังพืช	ควรแนะนำให้เกษตรกรสังเกตประโยชน์จากการคังคเฝางและไถกลบตอซังพืช เช่น ความร่วนซุยของดิน สัตว์ในดิน การเจริญเติบโตและผลผลิตที่ได้รับ
7 การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำขนาดเล็ก	
การใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาและแหล่งน้ำขนาดเล็ก	ควรมีการพัฒนาพื้นที่บริเวณขอบๆ สระน้ำ ด้วยปัจจัยการผลิตต่างๆ ของกรมพัฒนาที่ดินและใช้ประโยชน์จากน้ำในสระอย่างมีประสิทธิภาพร่วมกับเลี้ยงปลา
การดูแลรักษาสระน้ำและแหล่งน้ำขนาดเล็ก	แนะนำให้เกษตรกรช่วยกันดูแลรักษาบ่อน้ำ เช่น มีการปลูกหญ้าแฝก ซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดเสียหาย เพื่อให้สระน้ำสามารถใช้ได้อย่างยั่งยืน

8 การฟื้นฟูพื้นที่ที่ผ่านการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ	
ตรวจสอบสมบัติดิน	ปรับปรุงดินตามสภาพปัญหาของดินก่อนและหลังปลูก
การพัฒนาที่ดิน	แนะนำให้เกษตรกรใช้ปัจจัยการผลิตของกรมพัฒนาที่ดินฟื้นฟู แก้ไขและปรับปรุงบำรุงดินให้สามารถเพาะปลูกได้
การติดตามของเจ้าหน้าที่	ควรมีการติดตามผลการดำเนินงานภายหลังจากที่ดำเนินการไปแล้ว เช่น การเปลี่ยนแปลงสมบัติดิน การเจริญเติบโตของพื้นที่ปลูก
9 จุดเรียนรู้ประจำตำบล/ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาที่ดิน	
สถานที่จัดทำจุดเรียนรู้	จุดเรียนรู้ควรมีการจัดสถานที่เป็นส่วนๆ เช่น พื้นที่แสดงปัจจัยการผลิต แผ่นที่และแผ่นพับต่างๆ ของกรมพัฒนาที่ดิน ป้ายแสดงพื้นที่จุดเรียนรู้ แปลงสาธิต เป็นต้น
10 เกษตรอินทรีย์ในโรงเรียน	
การส่งเสริมและขยายผล	ควรส่งเสริมและขยายผลอย่างต่อเนื่อง

1.2 คลินิกเกษตรกรเคลื่อนที่ (บริการวิเคราะห์ดินและให้คำแนะนำการจัดการดิน น้ำและพืช)

1) การวิเคราะห์ดินในพื้นที่ผ่านการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ : มีการวิเคราะห์ความเป็นกรดเป็นด่างและความเค็มของดิน ส่วนใหญ่เกษตรกรไม่ทราบค่า ขาดการติดตามการเปลี่ยนแปลงทรัพยากรดิน ภายหลังจากที่ได้ปลูกพืชไปแล้ว มีหลายพื้นที่ปลูกแล้วไม่ได้ผลหรือเพาะปลูกไม่ได้ เนื่องจากพื้นที่ผ่านการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ มีสภาพปัญหาหลากหลายมาก

ข้อเสนอแนะ : ควรมีการติดตามและวิเคราะห์ดินภายหลังจากที่ได้ดำเนินงานไปแล้วเป็นระยะๆ เพื่อจะได้หาทางแก้ไข ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ทำให้การปลูกพืชได้ผล

2) พื้นที่บริการวัสดุปุ๋ย : ในพื้นที่บริการวัสดุปุ๋ย เช่น หินปูนฝุ่นและโดโลไมท์ ส่วนใหญ่บริการตามความต้องการของเกษตรกรหรือแจกจ่ายโดยไม่ได้คำนึงสภาพปัญหาของดิน เช่น ไม่มีการตรวจสอบความเป็นกรดเป็นด่างของดินก่อนและหลังดำเนินงาน ทำให้การแก้ไข ปัญหาความเป็นกรดของดินไม่ค่อยได้ผล

ข้อเสนอแนะ : ควรศึกษาและทำแผนที่การส่งเสริมการใช้วัสดุปุ๋ย เพื่อแก้ไขปัญหาความเป็นกรดของดิน อบรมและเผยแพร่การใช้วัสดุปุ๋ยตามสภาพปัญหาของดิน ไม่ใช่ได้เท่าไร ก็เฉลี่ย

ใช้ตามพื้นที่ที่มีอยู่กับวัสดุปฐพีที่ได้รับ ทำให้การใช้วัสดุปฐพีไม่ได้ผล นอกจากนี้ยังสามารถนำไปใช้ทางงบประมาณการส่งเสริมการใช้วัสดุได้ด้วย

1.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดินและสำรวจสภาพการใช้ที่ดิน

การจัดทำรายงานการสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน ไม่เรียบร้อยภายหลังจากสิ้นสุดงานภาคสนาม แต่ได้จัดแบบอนุรักษ์ดินและน้ำสำหรับการจัดของงบประมาณ เพื่อการดำเนินงานการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เขตพัฒนาที่ดิน

ข้อเสนอแนะ : ควรจัดทำเอกสารให้พร้อมภายหลังการดำเนินงาน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของสถานีทราบถึงปัญหาและความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจในพื้นที่เขตพัฒนาที่ดิน

1 สรุปผลการตรวจราชการด้านผลสัมฤทธิ์กิจกรรมต่างๆ ในสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

1) ส่งเสริมการอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยหญ้าแฝก

ผลการตรวจ

ปลูกหญ้าแฝกแล้วตายแล้วไม่มีการปลูกซ่อมแซม

ไม่มีการดูแลรักษาหญ้าแฝกที่ปลูก

แนวทางแก้ไข

ควรมีดูแลรักษาและปลูกซ่อมหญ้าแฝกที่ตาย โดยการขอหญ้าแฝกเพิ่มเติม ตัดแต่งใบหญ้าแฝก เพื่อให้หญ้าแฝกแตกกอและเจริญเติบโตดี

พื้นที่ดินไม่ดี เช่น เป็นหินหรือลูกรัง ควรให้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกในช่วงเตรียมดิน

2) ส่งเสริมการใช้พืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน (ปอเทือง ถั่วพรางและถั่วพุ่มดำ)

ผลการตรวจ

เกษตรกรปลูกพืชปุ๋ยสดไม่ถูกต้องตามคำแนะนำ เช่น ใช้ในอัตราที่สูงหรือต่ำตามเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดที่ได้รับมา

เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดแจกจ่ายไม่ตรงตามฤดูกาลที่เกษตรกรต้องการ

ประโยชน์ที่ได้รับจากใช้พืชปุ๋ยสดบำรุงดิน เกษตรกรให้คำตอบที่ไม่ชัดเจน

แนวทางการแก้ไข

จัดหามล็ดพันธุ์ตามความต้องการของเกษตรกรและแจกจ่ายตามฤดูกาล

เน้นอัตราการใช้พืชปุ๋ยสดให้ถูกต้องตามคำแนะนำ

ควรเน้นให้เกษตรกรสังเกตประโยชน์ที่ได้รับจากปรับปรุงบำรุงดิน เช่น การเปลี่ยนแปลงสมบัติดิน การใช้ปุ๋ยเคมี การเจริญเติบโตและผลผลิต สัตว์ในดิน เป็นต้น

3) งานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ หรือเขตพัฒนาที่ดิน

ผลการตรวจ

ไม่มีรายงานสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน
งานออกแบบการอนุรักษ์ดินและน้ำ ไม่เหมาะสมตามสภาพพื้นที่จริง
เกษตรกรใช้ประโยชน์จากกิจกรรมที่ได้รับยังไม่สมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์

แนวทางการแก้ไข

จัดทำรายงานดินและวางแผนการใช้ที่ดิน และออกแบบอนุรักษ์ดินน้ำให้แล้วเสร็จตาม
กำหนดเวลา
ควรออกแบบการอนุรักษ์ดินน้ำในพื้นที่ โดยให้เกษตรกรเจ้าของพื้นที่มีส่วนร่วม
กิจกรรมที่เกษตรกรได้รับ ควรนำไปใช้เกิดประโยชน์ โดยมีการพัฒนาที่ดินด้วยปัจจัยการ
ผลิตของกรมพัฒนาที่ดินร่วมด้วย เช่น ปรับปรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด ปุ๋ยหมักร่วมกับน้ำหมักชีวภาพ วัสดุปุ๋ยและ
หญ้าแฝก

4) การปรับปรุงดินด้วยวัสดุปุ๋ย**ผลการตรวจ**

ไม่มีการวิเคราะห์ความเป็นกรด่างของดินก่อนและหลังการใช้วัสดุปุ๋ยหรือทำแผนที่แสดง
ความเป็นกรดเป็นด่างของดินสำหรับการบริการวัสดุปุ๋ยหรือจัดทำงบประมาณในการใช้วัสดุปุ๋ย

อัตราการใช้วัสดุปุ๋ยไม่ชัดเจน เกษตรกรใช้ตามวัสดุปุ๋ยที่ได้รับมา ไม่สอดคล้องกับเนื้อที่
เพาะปลูก

ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้วัสดุปุ๋ย เกษตรกรตอบไม่ชัดเจน

แนวทางการแก้ไข

ควรมีการวิเคราะห์ดินหรือทำแผนที่แสดงความเป็นกรดเป็นด่างของดิน สำหรับบริการ
วัสดุปุ๋ยตามต้องการปุ๋ยของดินและใช้ทำงบประมาณการปรับปรุงดินด้วยวัสดุปุ๋ยในพื้นที่ดินกรดหรือดิน
เปรี้ยวจัด

บริการวัสดุปุ๋ยให้สอดคล้องกับตามความต้องการปุ๋ยของดินและพื้นที่เพาะปลูกที่เกษตรกร
ใช้ปลูกพืช

เน้นให้เกษตรกรใช้วัสดุปุ๋ยตามความต้องการปุ๋ยของดิน สภาพพื้นที่และชนิดพืชที่ปลูก
(ที่ลุ่มหรือที่ดอน) โดยใช้ให้เพียงพอเป็นพื้นที่ๆ

ข้อมูลประโยชน์จากการใช้วัสดุปุ๋ยไม่ชัดเจน ควรทำความเข้าใจกับเกษตรกรในด้านการใช้
วัสดุปุ๋ยเพื่อปรับสภาพความเป็นกรดของดิน สังเกตประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้วัสดุปุ๋ย เช่น การ
เปลี่ยนแปลงความเป็นกรดเป็นด่างของดิน การเจริญเติบโตและการให้ผลผลิต สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

5 ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมีทางการเกษตร (สารเร่งพด.)**ผลการตรวจ**

ไม่มีการวิเคราะห์ปัญหาทรัพยากรดินและสภาพพื้นที่ในพื้นที่ใช้สารอินทรีย์ทดแทนการใช้
สารเคมีทางการเกษตร

วัสดุทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพหายาก และมีคุณภาพไม่แน่นอน (ขึ้นอยู่กับวัสดุที่นำมาใช้)
ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมีได้คำตอบที่ไม่ชัดเจน

แนวทางการแก้ไข

ควรมีการวิเคราะห์ปัญหาทรัพยากรดินและสภาพพื้นที่ที่มีการใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี เช่น มีการปรับปรุงแก้ไขปัญหาด้วยปัจจัยการผลิตต่างๆ ของกรมพัฒนาที่ดินก่อน

ควรเน้นการผลิตสารอินทรีย์ในครัวเรือนหรือกลุ่ม ไม่ควรเน้นเรื่องการค้า เนื่องจากคุณภาพของสารอินทรีย์ที่ผลิตได้มาจากวัสดุที่แตกต่างกัน

ควรเน้นให้เกษตรกรสังเกตประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี เช่น การเปลี่ยนแปลงทรัพยากรดิน สิ่งที่มีชีวิตในดิน การเจริญเติบโตและผลผลิต สุขภาพของเกษตรกรและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

6 การรณรงค์คณาเภียงและต่อซัง

ผลการตรวจ

ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาของพื้นที่จคณาเภียงและต่อซังพืช เช่น ดินทราย ดินเปรี้ยวจัด ดินเค็ม ดินตื้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานไม่ชัดเจน เช่น การเปลี่ยนแปลงสมบัติดิน การเจริญเติบโตและผลผลิตข้าว สัตว์ในดินหรือสิ่งแวดล้อมบริเวณที่ไม่มีการคณาเภียงหรือต่อซังพืช

แนวทางการแก้ไข

เลือกพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการรณรงค์คณาเภียงและต่อซัง

ควรมีการอธิบายถึงประโยชน์ของการรณรงค์คณาเภียงและต่อซังให้กับเกษตรกร สังเกตการเปลี่ยนแปลงสมบัติดิน สัตว์ในดิน โรคและแมลง

7 กิจกรรมการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

ผลการตรวจ

การใช้ประโยชน์จากสระน้ำมีน้อย

ไม่มีการพัฒนาที่ดินบริเวณขอบสระน้ำ

แนวทางการแก้ไข

ใช้ประโยชน์จากน้ำในสระ เช่น ปลูกพืชบริเวณขอบสระน้ำหรือพื้นที่ใกล้เคียง และเลี้ยงปลาในสระน้ำ

ปล่อยให้ดินขอบสระยุบตัว ปรับปรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกร่วมกับวัสดุปรับปรุงดินและปลูกหญ้าแฝกบริเวณรอบคันและของสระน้ำ

8 พื้นฟูพื้นที่ที่ผ่านการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ

ผลการตรวจ

ไม่มีการตรวจสอบดินหลังการดำเนินงาน

ไม่มีการติดตามผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาที่ดินภายหลังจากที่ได้ดำเนินการไปแล้ว
แนวทางการแก้ไข

ตรวจสอบดิน เพื่อปรับปรุงดินตามสภาพปัญหาของดินก่อนและหลังปลูก

ควรมีการติดตามผลการดำเนินงานภายหลังจากที่ดำเนินการไปแล้ว เช่น การเปลี่ยนแปลง
สมบัติดิน การเจริญเติบโตของพื้นที่ปลูก

9 กิจกรรมจุดเรียน/ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาที่ดิน

ผลการตรวจ

ไม่มีอาคารหรือศาลาเรียนรู้ สำหรับปิดแผ่นป้ายและเก็บปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ของ
กรมพัฒนาที่ดิน

ขาดอุปกรณ์ตรวจสอบดิน แผนที่ดิน-สภาพการใช้ที่ดิน และโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์
ปัจจัยการผลิตต่างๆ ด้านการพัฒนาที่ดินของกรมพัฒนาที่ดิน

ไม่มีบัญชีเบิกจ่ายวัสดุปรับปรุงดินและสมุดเยี่ยมชมประจำจุดเรียน/ศูนย์เรียนรู้

แนวทางการแก้ไข

พื้นที่จุดเรียน/ศูนย์เรียนรู้และแปลงสาธิตควรอยู่ในบริเวณเดียวกัน และมีอาคารสำหรับ
แสดงปัจจัยการผลิต เอกสารและโปสเตอร์เผยแพร่ด้านการพัฒนาที่ดิน

อุปกรณ์ วัสดุปรับปรุงดิน เอกสารและแผ่นโปสเตอร์ ควรมีครบและแสดงไว้ในที่เห็นชัด

ควรมีสมุดบันทึกเยี่ยมชมสวน เอกสารเบิกจ่ายวัสดุปรับปรุงดิน สำหรับไว้ให้เจ้าหน้าที่

ตรวจสอบ

10 กิจกรรมสนับสนุนโครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ผลการตรวจ

ไม่มีการปลูกซ่อมและตัดแต่งหญ้าแฝก

แนวทางการแก้ไข

ดูแลรักษา โดยการปลูกซ่อมและตัดแต่งใบหญ้าแฝกให้สมบูรณ์อยู่ตลอดเวลา

11 เกษตรอินทรีย์ในโรงเรียน

ผลการตรวจ

บางโรงเรียนทำได้ดีมาก บางโรงเรียนต้องเข้าไปแนะนำเรื่องการปรับปรุงดินก่อนปลูกพืช

แนวทางการแก้ไข

โรงเรียนที่ทำได้ดีมาก ควรได้รับการสนับสนุนและเผยแพร่ให้ ผู้อำนวยการพัฒนาที่ดินเขต
และผู้บริหารกรมพัฒนาที่ดินทราบด้วย บางโรงเรียนควรเข้าไปติดตาม ให้ความรู้และสนับสนุนปัจจัยการผลิตต่างๆ ของ กรมพัฒนาที่ดินเพิ่มเติม